

Upravništvo, Ljubljana, Knafljeva
ulica 5 — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selez-
burgova ul. 6 — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2
Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11, telefon št. 2440,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Jubilej čsl. narodnih socialistov

Českoslovaška narodno-socialistična stranka je letošnji maj posvetila proslavam štiridesetletnice svojega obstoja. Ta jubilej ene najpomembnejših strankarskih skupin v českoslovaški demokraciji, zaslužne bojovnice za napredno čestvo in za realno slovanstvo, presega po svojem pomenu strankarski okvir. Českoslovaška narodno-socialistična stranka je iz skromnih, vendar pa po udarnosti in jasnosti svojih načel močnih začetkov zrastle v mogočno politično silo, v veliko organizacijo, kakor jih ni mnogo v slovanem svetu. Ni si samo pridobila važnega vpliva na razvoj česke politike v zadnjem desetletju pred svetovno vojno in na ureditev razmer v osvobodjeni državi, marveč je vplivala tudi preko českoslovaških mej. Prav posebno opazoma vpliv českoslovaške narodno-socialistične stranke in njene ideologije na predvojnih postojankah ogroženega slovenstva. Opazoma ga je znamenju pozitivne zveze med nacionalno idejo in socialnim gibanjem malega človeka. Zato ta českoslovaška stranka po pravici zasluži, da se je spomnimo ob njenem jubileju.

Českoslovaška narodno-socialistična stranka je zrasla iz živih potreb nacionalnega radikalizma, ki je pred štiridesetimi leti vedno bolj prodiral v množice českega naroda in vzpodbujal zavestne ljudi ne le k odporu zoper dunajski pritisk, marveč tudi k pripravljanju neodoljive narodne osamosvojitve in državne samostojnosti. Da se je za obstojem narodnim strankam pridružila nova politična formacija, ni bilo krivo samo strankarstvo, marveč so to narekovali globoki narodni interesi. Stranka je nastala zaradi tega, ker je česki narodni radikalizem nujno zahteval nacionalno usmerjeno delavsko stranko. Češka socialna demokracija je bila vsaj v tisti dobi in še precej časa pozneje pod premočnim vplivom svoje dunajske centrale. Dunajski socialni demokratje so vodili politiko, ki se je zaradi svoje marksistične doktrinarosti premalo ozirala na nacionalne interese zatiranih avstrijskih narodov. Njihov internacionalizem, preveč abstrakten, da bi ga pravilno domel preprosti človek na nacionalno mešanem ozemlju, je v praksi dovajal vodo na mlin raznarodovalne vsenemške politike. Tako je socialna demokracija dostikrat proti volji svojih lokalnih voditeljev samo pomnoževala vrste nemškutarjev in ovirala narod, da pride v svoje normalno stanje: v popolno narodno zavednost in preko nje k svoji svobodi, brez katere ni ne enakopravnosti in tudi ne internacionalne pravičnosti.

Z druge strani se je českomu in slovanstvu duhu voditelj českega narodno-socialističnega gibanja upiral tudi sam ideološki sistem marksizma, ki je pretirano poudarjal razredno borbo in tako otežkočal tisto narodno solidarnost, kakor jo je zahteval življenjski interes malih narodov. Češko narodno gibanje je bilo že eo ipso gibanje malega in srednjega človeka in njegov socialni program je izhajal mnogo prirednejše kakor pri velikih, starih narodih, iz samega nacionalnega programa. Zato česki človek ni mogel in hotel priznati antiteze med narodnostjo in socialnostjo, pri borbi za svoje interese pa je potreboval sodelovanja vseh, ki priznavajo narodno skupnost in njene dosegljive ideale.

Z velikim vzgornom in plodnim nemirnostjo so se česki narodni socialisti, zlasti pod vodstvom popularnega V. Klavca, vrgli v politične boje. Dosegli so ne le izredne organizatorične in strankarske uspehe, marveč tudi velike nacionalne zmage. S svojim narodnostnim radikalizmom so tako prekrasili vrste českega delavstva, nameščenstva in drugih družabnih plasti, da so se bili morali tudi socialni demokratje v českih deželah vedno bolj baviti z narodnostnimi problemi. Zgodovina štiridesetih let obstoja in delovanja te korenito demokratične stranke je neločljivo zvezana z največjimi uspehi česke narodne ideje, češke demokratične zavesti in njenega naravnega boja za svobodo in neodvisnost.

Slovinci imamo dovolj vzrokov, da tej mogočni politični vojski českoslovaške demokracije čestitamo ob njenem jubileju. Njene ideje in njene metode so praški študentje zanesli tudi na naša tla in jih je uspešno preizkušati zlasti na vročih tržških tleh. Pokazalo se je, da so imeli pri nas enako upravičenost kakor na Češkem, in če ne bi udarila v nabudni razvoj vihra svetovne vojne, bi imel narodno-socialistični pokret med slovenskim delavstvom še mnogo večje in za narodno celoto pomembnejše uspehe. Tudi pri nas je bilo treba nasproti internacionalizmu dunajske socialne demokracije postaviti svežo nacionalno miselnost, združeno s socialnim programom malega in srednjega človeka. Narodno delavsko gibanje je dosegel da je ob prevratu tudi slovensko delavstvo

Veliki dan britanskega imperija

V pravljicnem razkošju in ob nepopisnem navdušenju milijonskih množic se je včeraj izvršilo v Londonu kronanje kralja Jurija VI. in kraljice Elizabete

London, 12. maja. br. Kralj Jurij VI., cesar indijski, je bil danes ob 12.31 slovesno kronan, se glasi oficijelno uradno poročilo, izdano o današnjih svečanostih v Londonu, ki predstavljajo najslavnejše prizore, kar jih je videla prestolnica prostranega britanskega imperija v zadnjih desetletjih. Svečanostim je prisostvovalo najmanj 10 milijonov ljudi. 20.000 stražnikov je s prislovično angleško flegmo skrbelo za red. Nikjer ni prišlo niti do najmanjšega incidenta, policiji ni bilo treba nikjer intervenirati. Ljudje so bili skrajno disciplinirani, čeprav je bila povsod silna gneča. Notranje mesto je bilo naravnost bajno okrašeno. Nudilo je sliko, kakršno si je mogoče predstavljati le v sanjah.

Tik pred pričetkom spreveda so prikoračale na ulice, kjer se je premikal sprevod, čete vseh edinic angleške vojske v novih uniformah sinjemodre barve. Vzdušje vseh ulic so napravile dvojni špalir.

Slavnostni sprevod je otvorila kočija uradnega zastopnika spodnje zbornice, s katerim se je peljal tudi londonski župan, nato pa so sledile kočije, v katerih so se vozili člani kraljevske rodbine, gostje kraljevskega para in tuji vladarji, člani angleške spodnje zbornice, nato pa zastopniki drugih držav, dominionov in kolonij, za njimi vojvode in vojvodinje. Pri Marlboroughski palači se je uvrstila v sprevod kraljica mati Marija v spremstvu norveške kraljice.

Istočasno je krenil iz buckinghamske palače drugi del spreveda s kraljem in kraljico, ki so ju spremljali oddelki kraljeve garde. V zlato državno kočijo, v kateri sta se vozila kralj in kraljica, je bilo vpreženih osem belev. Prihod kralja in kraljice je množica neprestano navdušeno akklamirala. Kralj je bil oblečen v rdečo škrlatno, kraljica pa je nosila belo obleko.

Pred westminstrsko opatijo so pričakovali sprevod člani angleškega plemstva, vsi v zgodovinskih škrlatnih oblekah. Plemsko stopnjo sta izdajala širina hermelinskega ovratnika in dolgost vlečke. To je bila najprejstnejša srednjeveška slika. Na cerkvenih vratih je pričakovala kraljevski par duhovščina s canterburyjskim nadškofom na čelu. Ko sta kralj in kraljica vstopila v cerkev, so se vsi dvignili s sedežev. V cerkvi je bilo zbranih nad 8.000 odličnikov. 400 pevcev je ob spremljevanju orkestra odpelo psalm, nato pa so fanfare najavile začetek kronanja.

Kronanje je izvršil med mašo canterburyjski nadškof, ki je opravil vse tradicionalne ceremonije. Izvršeno kronanje je oznanilo 62 topovskih strelav s starodavne londonske trdnjave. V istem redu, kakor je šel sprevod v cerkev, se je nato vrnil v buckinghamsko palačo, kjer je bilo na čast povabljenim gostom in drugim odličnikom prirejeno slavnostno kosilo.

Nad 4000 angleških in tujih novinarjev je bilo na postu, da čim prej poročajo svetu o poteku kronanja. Vsa moderna poročevalska sredstva so bila v akciji. Večji listi so poslali posebna letala, ki so sproti prenašala fotografske posnetke. Za prenos filmov je bila organizirana posebna služba. Še preden so bile vse svečanosti končane, so že prodajali po ulicah posebne izdaje z obširnimi poročili in številnimi slikami.

Milijoni v Londonu

London in z njim ves angleški imperij sta doživela danes svoj težko pričakovani veliki dan. Ko se je ob 1. ponoči v parkih oglasila budnica, ki je prebudila 26.000 vojakov, nastanjenih v šotorih, se je pričelo prvo dejanje današnjega kronanja. Ljudi se je že smoti, že bolj pa v teku noči in proti jutru nabralo po cestah, po katerih je korakal slavnostni sprevod iz buckinghamske palače v westminstrsko katedralo in nazaj, toliko, da so le težko vzdrževali promet. Poseben naval je bil v zgodnjih jutranjih urah v predmestjih na podzemeljsko železnico, ki je prevozila v središče Londona na tisoče in tisoče ljudi.

V Hyde-parku, ki je bil odprt vso noč, so za ljudi postavili posebna taborišča. V teku noči je prispelo v London iz provinc nad 200 posebnih vlakov, ki so po dosežanih cenah pripeljali v London še nadaljnjih 200.000 ljudi. Za prevažanje prebivalstva so uporabili vsa razpoložljiva transportna sredstva, razen avtobusov, ker še vedno stavejo nameščenci avtobusnih podjetij.

Dasi je bila megla, še gosta, je bilo vendar že ob zori vreme kar najlepše in ko se je razjasnilo, so se nudile očem prelepe slike okrašenega mesta. Poleg državnih zastav so se vile tudi zastave vseh dominionov. Preko ulic so razpete vse zastave angleškega imperija. Krasen je bil pogled na okrašene cerkvene stolpe. Do jutra je prišlo v London okoli 3 milijone ljudi. Na vse zgodaj so začela pristajati posebna letala, ki so pripeljala posetnike z evropskega kontinenta.

Dotim je bilo v vsem mestu izredno živahno vrvenje, je City skoro izumrl, ker so bili vsi uradi in vse banke zaprle.

Udeleženci kronanja, povabljeni so bili delno že ob 6. na svojih prostorih v westminstrski opatiji. Ob 7. zjutraj so bile vse tribune zasedene, vzlic temu pa so

stalo strnjeno z ostalimi sloji slovenskega naroda.

Problemi, pred katere je bil postavljen naš narod ob svojem osvoboditvi in uedinjenju, so bili in so v mnogem oziru še danes precej drugačni nego so českoslovaški republikani in tudi socialna struktura našega naroda je druga. Poskus ustanovitve posebne narodnosocialne stranke se pri nas ni obnesel. Zato pa so druge nacionalno-politične organizacije v Jugoslaviji kazale vedno mnogo razumevanja za socialni program, ki ga zastopa nar. soc. stranka v bratski državi, in odnosa med jugoslovanskimi nacionalnimi politikami ter voditelji českoslovaških narodnih socialistov so bili vedno prišerni. Na strokovnem polju so se ideje českega narodnega socializma uveljavile tudi v Jugoslaviji in tu bi bilo treba krepko zastaviti silo vseh, ki se za-

podzemeljska železnica, tramvaji in znanj avtobusi še vedno dovažali nove množice. Ko je bila končana razporeditev vojaštva po ulicah in trgih je bil za prebivalstvo ves promet že ustavljen. Po ulicah se je vozila samo še policija v avtomobilih, zvočniki pa so pozivali ljudi in jih obveščali o vsem, kar se je godilo po mestu. Na raznih trgih so igralle godbe in dobro razpoloženje občinstva ni popustilo, čeprav je že dolge ure čakalo na svojih mestih.

8.000 plemičev na poti v westminstrsko katedralo

V neposredni bližini westminstrske opatije se je že do jutra nabralo 200.000 ljudi. Prihod dostojanstvenikov v cerkev je bil nenavadno slikovit. Posebno pozornost so zbujale slavnostne rdeče obleke članov lordske zbornice, ki so nosili ovratnike iz hermelina, njihove žene pa posebne diademe. Skupno je bilo povabljenih 8000 dostojanstvenikov, ki so lahko prisostvovali svečanosti v katedrali. V cerkvi so ves čas tiho donele orgle, ki jih je motil samo šelest svilnenih oblek in zvenket ostrom.

Kralja in kraljico oblačijo v kraljevski ornat

Medtem so v buckinghamski palači oblekli kraljevski par v obleko za kronanje, pri čemer so se strogo ravnali po starih običajih. Pri kraljici Elizabeti je nadzirala delo vojvodinja Northumberlandska, glavna dvorna komornica s pomočjo dvornih dam in ženske dvorne služinčadi, pri kralju pa major Harold Cambell, častni komornik. Ko so oblekli kralja, je v enem izmed okoliških hodnikov igral kraljevski škotski udar. Prastara navada na gradovih škotskih velikašev je namreč, da jim med vstajanjem in oblačenjem svira na dudo njihov osebni dudaš.

Slavnostni sprevod

nik ameriških čet v svetovni vojni general Fersching, med zadnjimi pa je prišel vodja nemškega odposlanstva maršal Blomberg,

Vlada in zastopniki dominionov

V naslednjem delu spreveda, ki je odšel iz buckinghamske palače ob 9.15, so bile

vedajo, koliko pomembna je zdrava nacionalna delavska strokovna organizacija.

Českoslovaška narodno-socialistična stranka se je po vojni samo še ojačila in postala trdna opora vseh, ki streme po napredku in svobodi. Njena slovanstva usmerjenost je nemalo podprla tudi prizadevanje za českoslovaško-jugoslovensko vzajemnost in delo Male antante. Sprejela je Masarykove in Beneševe ideale, ki so ideali vsega zavednega naroda, in čeprav vodi svojo posebno strankarsko politiko, ima vendar narodna solidarnost v nji svojo čvrsto oporo. V njenih vrstah delujejo mnogi preizkušeni prijatelji Jugoslavije. Njena dobro organizirana politična vojska bo nedvomno stala še nadalje v obrambi narodnih in slovenskih idealov,

kočije predsednika angleške vlade in ministrskih predsednikov angleških dominionov, zastopnika Indije in Burme ter guvernerjev angleških kolonij. Prvi se je vozil min. predsednik Baldwin s svojo soprogo, ki je bil predmet navdušenih ovacij množice. Mnogi so glasno obžalovali, da bo predsednik vlade v kratkem zapustil svoje mesto. Čuli so se pogosti vzkliki: »Dobri naš stari Baldwin!« Predsednik vlade je bil vidno ganjen zaradi teh izrazov ljudske manifestacije. Sledil je oddelk redarjev na konjih.

V drugi kočiji se je peljal predsednik kanadske vlade Mackenzie King, ki mu je sledil poleskadron kanadskega redarstva na konjih, v tretji predsednik avstralske vlade Lyons s soprogo, v četrty predsednik novozelandske vlade Savage, v peti min. predsednik Južne Afrike general Hertzog, v šesti kočiji zastopnika Indije in Burme, ki so ju obdajali indijski konjeniki v slikovitih in razkošnih krojih. Sledil je ministrski predsednik Južne Rodézije Huggins z oddelkom domačih konjenikov. V naslednji kočiji je bil min. predsednik severne Irske (Ulsterja) Vicount Cragevone, ki mu je bil pridružen kot častna straža poleska dron gardijskega dragonskega polka. V deveti kočiji sta bila transjordanjski emir in zanzibarski sultan. Spremljal ju je poleskadron konjenice. V deseti kočiji sta se vozila johorski in trenganjski sultan.

Ožja kraljevska rodbina

Nato je prišel glavni del kronanskega spreveda s člani ožje kraljevske rodbine. Na čelu je korakal gardni oddelk tako zvanega kapetanskega spremstva. V prvi v gornjem delu popolnoma stekleni kočiji, sta bili princezi Elizabeta in Margareta ter kraljev zet lord Lascelles, v drugi kočiji vojvodinja Gloucesterska in Kentska in lady Lascelles, v tretji pa prince Arthur Conaughtski, princesa Conaughtska in grofica Athlonska.

Zatem je prišel drugi del kapetanskega spremstva. V svečani kronske kočiji se je peljala angleška kraljica mati Mary z norveške kraljice.

Kralj in kraljica

Vladarska dvojica je zapustila buckinghamsko palačo ob 10.13. Na čelu spreveda je jездil poveljnik kraljevskega spremstva, sledili so štirje oficirji telesne straže, nato pa konjeniška baterija z godbo in dva eskadrona gardne konjenice. Sprednji oddelk vojske je zaključila baterija konjeniškega topništva.

Prišel je oficirski sprevod s škotsko vojaško godbo, indijski ordonančni oficir.

Glavni del spreveda, namreč ožji sprevod Nj. Vel. kralja je prispel v westminstrsko opatijo ob 10.48. V začetku cerkvene slovesnosti je canterburyjski nadškof obhajal kralja po starem kronschem obredu. Nato je kralj poljubil v pismo in s krepkim glasom odmolil apostolsko verzopoved. Po molitvi je canterburyjski nadškof predčital sklep parlamenta, ki sprejema na znanje, da je kralj zasedel prestol. Nato se je začela služba božja.

Svečano kronanje so opravili ob 11.31, kar je bilo razglašeno z 21 strelci baterije, ki je bila postavljena v parku dvorca in z 62 strelci v londonski trdnjavi. Posaditev kronske kralju na glavo je bil nedvomno najveličastnejši trenutek vse ceremonije. Nadškof, ki je stal pred oltarjem, je vzel v roke kromo sv. Edvarda, nato pa je molil k Bogu, da bi kralja okronal z vse mi čednostmi. Ko je posadil kromo na sklonjeno kraljevo glavo, se je zalesketalo na tisoče biservov, da je jemalo vid. Počasi in z globokim priklonom je nadškof spustil kromo. Nema tišina je zavladala in razburjenost je pretrgal v tem veličastnem trenutku dih vseh. Nadškofove roke, ki so položile kromo na kraljevo glavo, so je zopet dostojanstveno dvignile, val radosti je prešinil zbrane gledalce in iz globine srca vseh so se začeli vzdikati v slavo kralju, ki so odjeknili pri množici ljudi, zbranih okoli westminstrske cerkve.

Ko so kralju posadili kromo na glavo so se vsi prisotni člani zgornje zbornice pokrili s častnimi diademi, znamenji svojega dostojanstva, ki so jih dotlej imeli v rokah. V trenutku, ko so posadili kromo na glavo kraljici Elizabeti, so isto storile tudi žene članov lordske zbornice. Za člane spodnje zbornice, ki iz kakršnihkoli razlogov niso mogli priti v predpisani poseben slavnostni obleki, so bili rezervirani prostori na cerkvenih galerijah.

Nikdar doslej še ni mogel vladar britanskega imperija istočasno govoriti vsem svojim podanikom, ne samo onim, ki so izemtno zbrani okrog njega, nego vsem na

Nj. Vel. kralja, kraljevi letalski pribojniki, častni zdravniki teritorialne vojske, častni zdravniki redne vojske in častni zdravniki mornarice, najvišji vojaški dostojanstveniki, maršali, načelniki oddelkov vojnega ministrstva, člani vrhovnega letalskega sveta, člani vrhovnega vojaškega sveta, najvišji oficirji mornarice, člani ministrstva, posebno odposlanstvo kolonijalnih oficirjev, posebno odposlanstvo oficirjev iz angleških dominionov, tradicionalni gardni oddelki, ki opravljajo službo na dvoru, indijski oficirji, pridruženi kralju, združena godba gardnih konjeniških polkov, dva eskadrona stalnega kraljevega spremstva in častni indijski pribojniki vladarja. V večji razdalji je prišel sam poseben komisar prestolinske policije sir Philip Game.

Nato je sledila kronska kočija z Nj. Vel. kraljem Jurijem VI. in kraljico Elizabeto. Spremljal ju je sir William Baird-wood. Za kočijo so nosili zgodovinski kronske prapore. Sledila sta vojvoda Kentški in Gloucesterski, ki ju je spremljal polkovnik Harwood z lordom Mounthatenom in grofom Athlonom. Vladarjev sprevod je zaključilo vojaško spremstvo, pribojnik Nj. Vel. kralja, oficirji kraljeve konjušnice, odposlanec generalstabin in višjih oficirjev, člani kraljeve vojske, ga doma v štirih kočijah in eskadron konjeniške telesne straže.

Pred grobom Nezanega junaka

Preden sta kralj in kraljica stopila v westminstrsko opatijo, sta se ustavila pred grobom Nezanega junaka. Pozornost je zbudilo, da si je kralj Jurij VI. posebno ogledoval lepi venec iz naravnih evetke, natrganih na nekdanjih bojščih na Flandskem, ki so ga danes položili v njegovem imenu na grob Nezanega junaka.

Prihod v cerkev

Kraljica Elizabeta je bila vidno ganjena, ko je stopala v cerkev. Prihod vladarskega para v cerkev je pozdravila pesem impozantnega zbora. Na obeh straneh kraljevskega prestola sta stala dva ško. fa.

Izmed članov tujih vladarskih domov je prispel v westminstrsko opatijo med prvimi belgijski princ Karel. Nato je prišla holandska prestolonaslednica Julijana s princem soprogom Bernhardom, za njima Nj. Vis. knez namestnik Pavle in knežinja Olga, potem pa norveški in švedski prestolonaslednik.

Ko so topovski strelci proglasili konec kronanja, je nastalo med mnogimi stototisoč, zbranimi na ulicah in trgih, nepopisno navdušenje. Na vse strani so se širili vzdikali: Živel kralj! V oglušujočem vzdikljanju so se komaj čule svečane fanfare čet. Ta trenutek se bo nedvomno najgloblje vtisnil vsem prisotnim v spomin.

Povratak v buckinghamsko palačo

Kralj in kraljica sta zapustila westminstrsko opatijo ob 14. V sprevedu na povratku proti buckinghamski palači so bili isti udeleženci, kakor na potu v cerkev. Velika množica je neprestano vzdikala kraljevskemu paru. Pri poslopju parlamenta je bilo nad 30.000 solških otrok, katerih glasovi pa se v velikanem trušču skoraj niso čuli, zlasti, ker so na dano znamenje zatuli sirene vseh ladij, tovornih in potniških, motornih čolnov in parnikov vseh drugih vrst na Temzi. Ko je sprevod prišel pred buckinghamsko palačo, je kraljevski voz zavozil skozi poslednji portal. Eskort, ki je spremljala kraljevski voz, je sledila vozu dočim so ostale čete defilirale mimo palače. Spreved se je nato razšel, toda navdušenja množice še vedno ni bilo konec. Množica je vedno in vedno znova vzdikala kraljevski dvojici, da bi po starem običaju še enkrat prišla na balkon. Čakanje ni bilo zaman. V prvem nadstropju se je odprlo široko okno, pri katerem se je pokazal kraljevski par še vedno v velikem ornatu in s kraljevskimi insignijami v rokah. Navdušenje množice je pri tem doseglo višek. Kakor orkan je vzdikanje naroda naraslo, da izrazi svoje spoštovanje do vladarske rodbine.

Med povratkom iz westminstre katedrale je močno deževalo, ko pa sta kralj in kraljica prispela v buckinghamsko palačo ob 16.04. je dež ponehal.

Danes sem imel občutek, da morem z vsemi govorniki, da lahko pozdravim stare prijatelje, ki sem jih spoznal pri svojih potovanjih širom imperija, pa tudi nove prijatelje, ki jih še nisem imel prilike ob-

Nadaljevanje na 2. strani

Kraljeva poslanica

LONDON, 12. maja. br. Ob zaključku današnjih svečanosti je kralj Jurij naslovil na vse narode britanskega imperija svojo poslanico. Govoril je po radiju iz buckinghamske palače. Njegov govor so prenašale vse radijske postaje širom imperija, pa tudi radijske postaje vseh ostalih držav. Edino izjemo sta tvorili Nemčija in Italija, ki sta tudi sicer dajali o londonskih svečanostih zelo kratka poročila. Kralj Jurij je v svojem govoru dejal med drugim:

Njihovih domovih potom radija. Zato tudi kronanje še nikdar ni imelo tako velikega pomena, kakor ga je imelo danes. Lahko rečem, da je ves prostrani britanski imperij prisostvoval temu slavnostnemu činu, in je tako tudi na ta način prišla do posebnega izraza enotnost in povezanost imperija s staro angleško kraljevino.

Iskati, želja vsem v svojem in v imenu kraljice zdravje, srečo in zadovoljstvo. Ne morem pa danes pozabiti tudi onih, ki so bolni in jih tarejo druge naloge. Njim izrekam še svoj prav poseben pozdrav.

Ne morem najti besed, da bi izrazil zahvalo za vso ljubezen in zvestobo, ki mi je bila danes izkazana, za ovcije na ulicah, za čestitke z vsega sveta, iz vseh držav, iz vseh dominijonov in iz vseh kolonij, z vseh delov britanskega imperija. Z globoko hvaležnostjo se je napolnilo moje srce in srce kraljice, s hvaležnostjo, ki jo hočem in morem dokazati samo s službo svojim narodom, službo s katere se bo skušala oddolžiti tudi kraljica. Kronanje je simbol enotnosti in znak in dokaz, da sem prevzel krono in kraljevino le po volji naroda in po želji naroda. Po svojih najboljših močeh hočem vršiti svoje odgovorno nalogo ter čuvati čast in nedotakljivost kraljevine in spoštovanje zakonov.

To veliko in odgovorno polno dolžnost pa bom lahko vršil samo tedaj, če bodo zbrani okrog mene zastopniki naroda, kakor so bili danes, če mi bodo pomagali v zvestem sodelovanju. Zunanje formalnosti današnjih

svečanosti so prešle, toda njihova vsebina je vedno nova. Najvišja čast je služba narodu. To službo hočem zvesto vršiti, kakor sva se danes skupno s kraljico slovesno obvezala.

Premogli bodo ohranili današnji dan v lepem spominu, kakor se tudi jaz še danes spominjam kronanja svojega deda. Zlasti mlajši ljudje, ki so prisostvovali današnjim svečanostim, so bodo tega vedno spominjali. Ponosi bodo svoje višje in svoje spomine širom vsega imperija in tako bo ustvarjena nova vez med veliko družino britanskega imperija.

Prav tako, kakor želim najtesnejšo povezanost imperija, želim tudi prijateljstvo z vsemi narodi na svetu, ker vem, da se le na ta način lahko zagotovi trajen mir in napredek.

Današnji doživljaji bodo vedno ohranjeni v mojem srcu in v srcu kraljice, ki ima edino željo, da bi bila vedno vredna simpatij in ljubezni, ki sva jih bila danes v tako obilni meri deležna. Iz vsega srca se oba, kraljica in jaz, zahvaljujema vsem, ki so nam danes in sploh te dni želeli srečo. Naj jih vse Bog blagoslovi!

Rekord novinarjev

Poročevalska služba je danes poslovala z doslej neznanom brzino

London, 12. maja. r. Spričo grandioznih svečanosti kronanja so imeli danes tudi novinarji svoj veliki dan. Lahko se reče, da so posekali danes vse dosedanje rekorde v brzini poročanja. Informacijska služba je tokrat presegala vse, kar se je moglo zamisliti na tem polju. V Londonu je bilo danes na delu okrog 4.000 novinarjev, ki so v resnici predstavljali še več kakor sedmo velično. Zastopane so bile vse svetovne novinske agencije, ki so med seboj tekmovali, kdo bo hitrejši poročal in čimprej postreljal z najnovejšimi poročili. V poročevalski službi so bila vsa najmodernejša sredstva, poleg telefona in brzjava tudi radio, brezžično oddajanje slik in letala. Londonska policija je šla novinarjem kar najbolj na roko. Ker je gibanje med milijonsko množico zelo težavno, je policija izdala novinarjem posebne legitimacije, ki so jim dajale pravo pot po vseh. Vzdržali so vsi, koder je šel sprevod, je dala poštena uprava namestiti nešteto telefonskih kabin s posebnimi razglednimi stolpi, tako so mogli novinarji s teh kabin dajati sprosti poročila. V posebnih stolpih so bili nameščeni radijski mikrofoni spojeni z velikimi oddajnimi postajami, ki so sprosti oddajale poročila po vsem svetu.

Najbolj originalni so bili fotoreporterji in filmski operaterji. Kamorkoli si pogledal, povsod je visel ali sedel na kakem vzvišenem mestu kak fotograf ali operater in streljal na vse strani. Na obalah Temze in nad mostovi so si nekateri zgradili posebne stolpe, na vodi pa so čakali močnejši čolni in celo vodna letala, s katerimi so posiljali posnetke v izdelavo. V Francijo so prenašala filme posebna letala, prav tako pa tudi v razne kraje Anglije. Ko so bile kronanske svečanosti končane, so bili tudi izdelani filmi in fotografski posnetki, ki so že par minut pozneje izšli v posebnih izdajah, ali pa so jih predvajali v kinematografih v Londonu in drugih mestih. Privrati so pri tej priliki po brezžični poti prenašali slike tudi v Jugoslavijo. Sprejemalo jih je na posebnem aparatu pošto ministristvo, ki jih je stavilo na razpolago redakcijam. Mi smo žal predalec od Beograda, da bi mogli že v današnji številki objaviti te posnetke. Dobimo jih še le jutri z vlakom iz Beograda in bodo izšli v jutranji številki. Op. ur.

Prvi filmi

London, 12. maja. w. Skoraj v vseh večjih londonskih kinematografih so danes popoldne predvajali prve filme o kronanju. V druge kraje države so z letali prenesli filma Londonske kinematografe je skoraj dobesedno juršala množica, ki je hotela videti svečanosti in slikah. Danes so letala že odnesla prve filme tudi v glavna mesta Evrope. Dva angleška pilota, ki sta hotela prve filme odnesti z letali v Ameriko, sta morala svoj polet zaradi neugodnega vremena odločiti.

Demonstracije na Irskem

DUBLIN, 13. maja. o. Že včeraj in tudi danes je v Dublinu, pa tudi v drugih irskih mestih prišlo do neredov in demonstracij republikanskega orientiranosti elementov proti angleškemu vladarju ki je bil danes kronan tudi za irskega vladarja. Policija je stalno intervenirala, demonstranti pa so pričeli nanjo streljati in jo napadati s kamenjem. Več ljudi je bilo ranjenih. Danes je bilo vse mesto pod izredno strogim nadzorom policijskih oblasti. Kljub temu so demonstrantje znova pokušali demonstrirati, vendar je ostal obseg današnjih neredov zelo omejen. Na vseh strateških točkah mesta so bile razpostavljene strojne in po ulicah so krožili blindirani avtomobili in tanki. Silne vesti o demonstracijah prihajajo tudi iz drugih mest Irske. V več krajih je prišlo do krvavih spopadov s policijo. Zelo mnogo ljudi je bilo aretiranih. Zanimivo je, da namerava irski parlament baš nocoj ob priliki kronanja angleškega vladarja, šele dobrih 12 ur po kronanju angleškega vladarja sprejeti ustavo, ki mu jo je predložila vlada De Valera, po kateri se prekine sleherna zveza z Anglijo in tudi personalna unija.

Sestanek Hitler-Mussolini

Za binkošti bo s posebnim vlakom odpotoval Hitler v Benetke, kjer se bo sestal z Mussolinijem

Dunaj, 12. maja. o. Nocojšnji »Weltblatt« je objavil vest iz Pariza, da se bosta o binkošti sestala Mussolini in Hitler. Po eni verziji bo sestanek v Benetkah in po drugi v Zürichu. Hitler, ki je prišel v Italijo, po drugi pa se bodo tega dne pripeljali v Italijo iz Göttinga in nekateri Hitlerjevi posebni odposlanci, da bi Mussolinija spremljali v Berchtesgaden. Mussolini naj bi po tej verziji odpotoval v Nemčijo v soboto 15. t. m.

Dunajsko železniško ravnanstvo je prejelo iz Berlina sporočilo, da bo v petek zvečer vozil preko Avstrije iz Monakovega pro-

ti Benetkam poseben vlak, sestavljen iz 5 salonskih vagonov. Vlak bo krenil iz Berlina preko Monakovega in bo vozil preko Inomosta v Benetke, vrnil pa se bo v ponedeljek popoldne ob 1. preko Salzburga v Berchtesgaden.

Čprav v tej vesti ni govora o potnikih posebnega salonskega vlaka, politični krogi splošno sodijo, da namerava Hitler za binkošti odpotovati v Benetke. Če se bi to dejansko zgodilo, ni dvoma, da se bo v Benetkah sestal z Mussolinijem.

S plini proti Baskom

200 Francovih letal je metalo včeraj na postojanke Baskov bombe z vnetljivimi plini

MADRID, 13. maja. o. Zaradi zadnjega poraza nacionalističnih čet v pogorju Solube so nacionalistične letalske sile z znano letalsko eskadrilo »Konkure« na čelu izvedle snoči strašen masčevalni napad na ves venec baskovskih postojank v teh gorah. Pri napadu je sodelovalo nad 200 letal, ki so vrgla na baskovske utrube nad tisoč težkih in malih bomb z vnetljivimi plini. Skoraj na mah so bili vsi gozdovi in planinih in so se Baski morali z vso naglico umakniti. Po vestih iz Hendaya je bilo ubitih nad tisoč ljudi, nad 2.500 pa ranjenih in ožganih. Zaradi velikega požara tudi nastrpinski niso mogli naprej.

Po informacijah, ki so prispele davi v Madrid, letalska ofenziva kljub silnemu nalletu vendarle ni uspela. Po prvem preplahu so se Baski naglo vrnili v svoje postojanke in odbili nacionalistične napade, kolikor jih je sploh bilo. Na nekaterih krajih so celo v zaletu zavzeli nekaj nacionalističnih postojank.

Med tem so nacionalistična letala davi napadla tudi Madrid in skoraj popolnoma razdejala središče mesta. Granvija je vsa v razvalinah. Obenem so nacionalistični motorizirani oddelki predrl fronto v odseku Pena Ruba, a so bile oddelki zavrnjeni.

Republikanci so snoči z novimi napadi prodrli do Toleda. Po današnjih vestih so se dopoldne razvneli že krvavi boji v toledskih ulicah. Republikanci so sedaj prvič po umiku iz Toleda, ko so ga nacionalisti zasedli, da bi rešili svoje ljudi v Alcazaru, stopili na toledska tla. Republikanska milica obvladuje sedaj vse višine okoli Toleda. Te strateške postojanke omogočajo republikanski milici da lahko obstrlejuje s topovi nacionalistične postojanke. Očtam generala Franca je zaradi tega onemogočeno pripeljati rezerve, ki so potrebne za protiofenzivo.

Na fronti pri Escorialu so vladne čete za-

sedle več važnih višin, ki so jih morali nacionalisti s težkimi izstrelkami izprazniti. Včerajšnje obstreljevanje glavnega mesta po nacionalističnem topništvu je trajalo od 5. jutru do 10. dopoldne ter je bilo najdaljše obstreljevanje Madrida od začetka sovražnosti. Večina granat je padla na Granvijo. Smrtnih žrtev je bilo okoli 50, ranjenih pa več sto ljudi.

Obletnica smrti maršala Pilsudskega

Beograd, 12. maja. p. Danes je bila ob drugi obletnici smrti poljskega maršala Pilsudskega masa zadržana, ki so jo prisostvovali poljski poselniki, zastopniki naših oblasti, Poljsko-jugoslovenske lige in poljska kolonija v Beogradu.

Obisk Ruždi Arasa v Bukarešti

Bukarešta, 12. maja. AA. Turški zunanji minister Ruždi Aras bo prišel na poč v Zenevo 16. t. m. v Bukarešto, kjer se bo zadržal en dan.

Italijansko odlikovanje šefa Presbiroja

Beograd, 12. maja. AA. Šef Centralnega presbiroja pri predsedstvu vlade dr. Kosta Luković je odlikovan z redom Italijanske krone 2. stopnje.

Napredovanje profesorjev

Beograd, 12. maja. AA. Napredovali so v 4. skupino 1. stopnje Ravter Matko, profesor klas. gimnazije v Mariboru, Bogović Jaz, profesor gimnazije v Mariboru; v 5. skupino Zakara Albina, profesor na 3. realni gimnaziji v Ljubljani, v 6. skupino dr. Valter Besić, profesor v 3. realne gimnazije v Ljubljani, dr. Rudolf Kolaric profesor 1. realne gimnazije v Ljubljani.

Beleške

Dva protijidovska lista ustavljena

V Petrogradu izdajajo pristaši voditelja »Zbora« bivšega ministra Dimitrija Lotiča kar dva tednika, enega v nemškem jeziku z imenom »Erwachet« in drugega v srbiščini z imenom »Budjenje«. Oba lista urejuje Milorad Mojić, ki ima posebno na piki vojvodinske žide, katere napada ob sleherni priliki. Zaradi tega se je moral že tudi zagovarjati pred sodiščem, kjer ga je tožil državni pravdnik radi hujskanja proti priznani veroizpovedi in razširjanja plemenske mržnje. Ker s svojimi napadi Mojić ni hotel prenehati, mu je bila odvzeta preventivna cenzura za oba lista. Tako je državno pravdnštvo trikrat zaporedoma v enem mesecu zaplenilo tednik »Erwachet« in predložilo ministrstvu notranjih del ustavitve tega lista. Slično usodo je doživel tudi drugi list »Budjenje«, ki je bil trikrat zaporedoma zaplenjen, naka je ministrstvo notranjih del odredilo ustavitve njegovega nadaljnjega izhajanja. Namesto njega so izdali Zboraš nov tednik »Sudjenje«, od katerega pa je zagledala luč sveta samo druga številka. Vsebovala je namreč samo oglašje in pa čestitke voditelja Ljotiča svojim prijateljem za pravoslavno Veliko noč.

Belo je črno in črno je belo

Kazensko sodišče v Budimpešti je obsodilo pisatelja Tiborja Derja zaradi hujskanja proti državi in proti obstoječemu družabnemu redu na globo 200 pengov in na eno leto izgube političnih pravic. Pisatelj Deri je zgrešil omenjena zločina s tem, da je prevedel na madžarski jezik znano delo Andreja Gidea »Povratek iz SSSR«. Sodišče je ugotovilo, da je delo neprikrita komunistična propaganda, ker graja pri sovjetih nevažne malenkosti, v velikih stvarih pa poje himne komunistom.

Prevoda Gideove knjižice sta pri nas objavila »Samouprava« in »Slovenec«.

Lotiško ministristvo pravde je prepovedalo objavo prevoda dela znanega katoliškega pisatelja Rudolfa Timmermansa »Junka Alcazarja«. Prepoved se utemeljuje za ugotovitvijo, da imenovano delo samo proslavlja bratomorno državljansko vojno in poveličevanje upora proti zakoniti vladi.

»Junka Alcazarja« objavlja ljubljanski »Slovenec«.

Delavska organizacija JRZ

V nedeljo dopoldne je bil v Ljubljani občni zbor Zveze združenih delavcev, ki so se organizirali za borbo proti organizaciji krščanskega delovnega ljudstva, Jugoslovanskega strokovnjaki vezi, ki jo je ustanovil, kakor znano, pokojni dr. Janez Ev. Krek. ZZZ užiiva vse zaupanje in podporo vodstva JRZ in je živahno na delu, da zbere v svojih vrstah katoliško delavstvo. Do sedaj ji je uspelo ustanoviti 32 podružnic z 2150 člani, dočim ima Jugoslovanska strokovna zveza še vedno okoli 10.000 članov. Organizacija je dobila pri zadnjih zaupniških volitvah v obratih 24 zmagovkov. Upa pa, da bo pri prihodnjih volitvah to število podelorila.

V svojem poročilu je predsednik ZZZ hvalil delo sedanje vlade za izboljšanje položaja slovenskega delavstva in končno zahteval razpis volitev v Delavsko zbornico. Po njegovem poročilu je bil soglasno odobren poslovnik ZZZ. V kakem razmerju je Zveza združenih delavcev z Jugoslovansko kot oficijelno delavsko organizacijo JRZ, iz poročila o poleku obnega zbora ni razvidno. Vsekakor pa smatrajo voditelji Jugosavske Zveze združenih delavcev za svojo tiho družabnico, ki se bo prej ali slej priključila Jugorasu.

Razmere v Zenici

V ponedeljek dopoldne je prišel v Zenico minister za šume in rudnike g. Djura Janković. V razgovoru z novinarji je izjavil, da si bo ogledal stanje del za modernizacijo zenške železnice in odobril nove delovne pogoje za delavstvo. Dejal je, da je resno mislil na izboljšanje pogojev delavstva že davno, stavka delavcev v železnici pa je prekrizala te njegove dobre namene. »Stavka je izbrunjala iz čisto političnih razlogov, ker je hotela golova skupina delavcev zmanjšati ugled vlade dr. Stojadinovića. Zaradi tega nisem hotel pristati na razgovore vse dolje, dokler je trajala ta politična stavka. Šal sem na stališču, da ne sme nihče izrabljati dobrih namenov kr. vlade v ekstremne namene in ne morem pristati na izboljšanje položaja za posameznega delavstva pod kakim pritiskom. Kar smo hoteli storiti za delavstvo pred stavko, bomo ukrenili sedaj.

Nako je obrazložil minister Djura Janković nove ugodnosti za zenško delavstvo, ki jih sicer uživa delavstvo Kranjske industrijske družbe že skozi desetletja. Končno je dejal, da so zastopniki delavstva z veseljem pozdravili te nove ugodnosti in se mu še posebej zahvalili, ker niso bili po končanju stavke sprejeti v železarno tisti stavkarji delavci, ki so nasilno preprečevali nastop delovalnih delavcev med stavko ter s tem izkoriščali bedo delavstva za svoje politične cilje.

Sprememba v splitskem občinskem svetu

Banska uprava v Splitu je razrešila 15 mestnih svetnikov v Splitu, večnoma članov JNS. Hkratu so bili imenovani novi svetniki iz vrst JRZ in zmernih Hrvatov. Ta sprememba v splitskem mestnem svetu je bila izvršena zaradi tega, ker je mestni svet 17. aprila z večno glasov odločil predlog mestnega predsednika glede imenovanja novih članov uprave javnih skladov.

Češkoslovaška artiljerija

Berlinski vojaški list »Wehrfront« po-sveča daljšo studijo artiljeriji češkoslovaške republike. Po informacijah tega lista imajo danes češkoslovski v Srednji Evropi najboljšo topništvo, ki odgovarja najmodernejšim taktičnim in strateškim nalogam. Večina topništva v ČSR je že motorizirana in morejo danes postaviti češkoslovski vojski na vsak kilometer svoje državne meje. Posebnost češkoslovaške artiljerije so njeni protiletalski topovi, s katerimi se ne morejo meriti izdelki nobene druge države. Ti topovi streljajo s strahovito sigurnostjo do višine 20.000 metrov, to je že do stratosfere. Po informacijah berlinskega lista je češkoslovaško topništvo in posebno protiletalsko v stalnem razvoju in spopolnjevanju.

Praki list »Večerni Česke Slovo« komentira informacije »Wehrfront« in pravi, da je artiljerija »pravo češkoslovaško

Zarota naše dece

„Slovenec“ psuje nacionalno omladino in poziva policijo nad njo

»Slovenec« nadaljuje svojo infernalno gonjo proti naši nacionalni deči. V dobi, ko z zavistjo v srcu gledamo, s kakšno doslednostjo se drugod vrši nacionalna vzgoja mlade generacije in kako se ravno omladinski nastopi uporabljajo za manifestacije državne in nacionalne misli in to ne le v fašističnih državah, temveč baš tudi v demokracijah in državah in zlasti tudi pri naših zaveznikih Čehoslovakih in Rumunih, se je našel pri nas list, ki za idealno navdušenje naše omladine nima nič drugega kakor psovke, sumničanja in poniževanja. On vidi v jugoslovanski manifestaciji naše dece zaroto nekih političnih intrigantov, fašističen podvig, rovarjenje proti demokraciji in osnovam, prepevanje sokolskih pesmi in budnice naše omladine »Zovi, samo zovi...« so mu izlivili slovenozrstva in sovraštva do ljudstva.

Iz »Slovenčevega« pamfleta naj citiramo le nekaj misli. Glasilo iz Kopitarjeve ulice pravi, da je nacionalna manifestacija naše omladine »vse žalostni luči poka-zala, kako se neke surove roke stegujejo po naši mladini, da bi jim pomagala do oblasti.« Nekdo se je »skrbno pripravil, da bi v Ljubljani pokazal, da je še pri življenju, da ima poželjenje po tiranski nadvladi in da bi mladini z batinami in fašističnim nastopom vtil strah pred seboj.« Ko se je obregnil »Slovenec« ob sokolski »monopol«, ugotavlja, da »gre tu za fašistično zaroto, ki mu ni dovolj državna himna, temveč ji hoče pridejati še svojo.« Zato je »moralo demokracijo razpoloženo slovenske mladine v ponedeljek dati prve žrtve fašističnih zarotnikov.« »Ta zarota je zločinski nastavlja sekiro na korenine države« in manifestacija naše nacionalne omladine je »Slovenec« zarota, ki je obenem protislovenska in v najbolj grobem smislu protijudska.« Na koncu obtožuje glasilo katoliške akcije, da je ta »fašistična zarota« (izraz zarota se neprestano ponavlja) dala komunistom dobro došlo priliko, da so »ob njej zasnovali svojo lastno zaroto.« Članek se zaključuje z debelo tiskanim pozivom, da »naj oblast energično stopi na prste fašističnim rogoviležem in njihovim raznim pomagačem, ki so se vsi zarotili proti demokraciji in težnjam sedanjega režima.«

Kaj naj dodamo tem surovostim in grobljam? Ni treba še posebej poudariti, da se je manifestacija omladine vršila na najbolj dostojen način. Iz »Slovenčevega« pisanja bi se moglo sklepati, da so se vršili kakšni pretepi, ali drugačni spopadi. Nič od tega! Blizu bolnice so se trije, štirje dečki med seboj nekoliko porukali, kakor se pač mladi fantje v vsakem šolskem odmoru pomerijo. Seveda pa nobenemu ni potekla niti kri iz nosa. Treba je poudariti tudi to, da je nacionalna manifestacija bila odgovor na priprave, o katerih je bolje, da na tem mestu ne govorimo. Toda, ker o njih vemo, razumemo bes, ki ga razodevajo »Slovenčevi« članki, v katerih se zopet pojavlja (po tolikih letih!) Stefetov duh!

Tekom dneva smo dobili od mnogih staršev naše srednješolske omladine dopise in izjave ogorčenja in obsodbe proti zavratnim napadom »Slovenca«. Nekateri teh dopisov se v današnjih dneh ne dajo objaviti. Izmed mnogih drugih smo izbrali ene-

ga, ki je najbolj miren in bladen in ki po našem mnenju dobro izraža razpoloženje starejše nacionalne generacije. Gospod K. L. nam piše:

Gospod urednik,

krk in vik, ki ga je dvignil »Slovenec« v zvezi s pomladnim pohodom srednješolske mladine, je nemalo razburil starše, katerih deca se je udeležila omenjene prireditve. Saj slednja po pisanju lista ni bila nič drugega, nego »zločinska zarota, ki je nastavila sekiro na korenine države.« Ta strahotna obdolžitev šolske prireditve mi je dala povod, da sem otroka natanko izpraševal, kaj se je bilo vendar zgodilo na vežališču, da je pobožnemu listu prikupil lonce s čezano. Toda vkljub najskrbnejšemu popraševanju nisem mogel odkriti niti sence povoda za »Slovenčeve« histerične pene. Šele na koncu poročila je deca dodala: »Godbja je uderila, mi pa smo korakajoč zapeli himno sokolskih legij.«

Zdaj mi je bilo vse jasno in razumljivo samo pobožni bes. Samo onemogla jeza je lahko iznesla toliko prostaške surovosti, izpremenjene s potvorbami separatističnim domoljubjem. V tak slovenski in po potrebi jugoslovanski domoljubni plaši se gospodje čisto odevajo, pa jim izpod njega vedno pokaže pravo kopito in mladina, ki je bistra in dobro opazuje, kmalu spozna neiskreni fašizmat. Vendar se mi zdi, da je »Slovenec« to pot le preveč napol lok svoje surovosti.

Oklevetal je mladinsko šolsko prireditev, ji podtaknil fašistični in komunistični značaji brez ozira na to, koliko očetov in mater je užalil in razžalil. Če je res, da bo oblast vzela stvar v roke, kakor poroča »Slovenec« v mastnem tisku, potem je treba najprej v Kopitarjevi ulici stopiti gopodom na prste, da ne bodo tako brezvestno obrekovali domoljubne šolske prireditve. »Slovenec« namiguje, da je bil skrbno pripravljen najub incident, zato sem se informiral, koliko je resnice, kajti po dosedanjem izkustvu »Slovenec« ne gre prav nikakoli vera. Izvedel sem ravno nasprotno: nacionalna omladina je preprečila otroški eksces. Zapela je državno himno in himno sokolskih legij — in to je »Slovenec« proglasil za zločinsko zaroto in za sekiro na koreninah države!

Vedno sem učil svoje deca jugoslovenskega domoljublja, zdaj pa prihaja oficijozni list in označi to domoljubje kot zločin. Kdo se razume to stvar? »Slovenec« pravi, da nihče nima pravice, da bi nacionalni vzgoji, ki zanjo skrbe gimnazije, še kaj dodajal. Toda baš njegovo pisanje dokazuje, da so danes časi, ko je treba tej vzgoji še temeljito dodajati. Zato sem svoje deca pohvalil in mu naročil, naj tudi v bodoče pri umestnih prilikah zapoje s tovariši himno sokolskih legij in pesem mladine »Zovi, samo zovi...« Dodal sem izrečno: »Himna dobre, zdrave in vesele mladine ni žalostinka ubogih rev, ki zapuščeni vzdihujejo, marveč kreпка sokolska pohodna pesem. Če si vrl Sokol, boš tudi vrl človek in šele, če si dober Jugosloven, si obenem že dober Slovenec.« To sem dodal k šolski vzgoji in bom za ta dodatke skrbel tudi v bodoče. Starši pa naj si dobro zapomnijo, kdaj je pobožno glasilo pridobilo njihov otrok obložilo z očitki fašizma in komunizma. Oče.

Dijaštvo in Sokolstvo v Kranju

Za nedeljo 9. maja je bil določen na letnem teledašči Sokolskega društva v Kranju nastop domačega Sokolskega društva, spojen z nastopom gojenecv drž. real. gimnazije v Kranju. Taki skupni nastopi sokolske dece in naraščajoča dijaštvo se vršijo že 6 let na podlagi okrožnice ministrstva prosvete, ki priporoča, naj se vsakoletni predpisani teledašči nastopi dijaštva po možnosti združijo s sokolskim nastopom. Do letos je šlo v tem pogledu vse v najlepšem redu.

Tudi za letošnji prireditev se je dijaštvo marljivo pripravljalo. Na dan pred nastopom, v soboto dopoldne 8. t. m. pa je prišlo na Ljubljansko univerzitetno gimnazijo, da se dijaštvo pojasni, da zanj udeležba pri nastopu ni obvezna. To pojasnilo je dijaštvo prejelo med večbo in takoj je nekaj dijakov in dijakinj zapustilo vrste svojih tovarišev in tovarišic. Misli bi bilo, da je bila s tem zadeva končana. Toda ne. Članica Marijanske kongregacije na gimnaziji je vodja takoj priporočal, naj se nastopa ne udeležijo. Nekateri so organizirali v nedeljo dopoldne najzagrizenješe, Sokolstvu nasprotno dijakke, da so na kolesih

celo dopoldne agitirali pri svojih tovariših proti skupnemu nastopu s Sokolstvom. Popolno zmedo pa so hoteli doseči v nedeljo. Skušali so dijakke zavesti v zmožnost glede dopoldanske vaje, lovili so dijakinje, naj ne gredo na teledašče. Vodja Marijanske kongregacije je članice odpeljal na izlet. Končno je svoje dijakinje — teledašče zapustila tudi učiteljica teledašča, ki bi morala voditi njihov nastop.

Toda sokolskega četa se ne da striti z intrigami. Nacionalna zaveznost dijakov se je odlično izkazala. Udeležilo se je nastopa v višjem oddelku 100, v nižjem pa 120 dijakov-teledavcev, ki so vzorno nastopili pod vodstvom brata Miloševića. Pa tudi dijakinje so se v častnem številu odzvale ter jih je nastopilo v višjem oddelku 36, v nižjem pa okoli 100. Izbrale so si iz svoje srede same voditeljice — Sokolke. Posebno njihove prostne vaje z obroči so zadivile številno občinstvo kot najboljše točka sporeda.

Našemmu zavednemu dijaštvu čast in slava! Pokazalo je, da je vredno ponosnega naslova, ki ga nosi zavod, na katerem študira, naslova realne gimnazije Viteškega kralja Aleksandra Ujedinitelja.

Rezultati preiskave radi dogodka v Senju

Gospic, 12. maja. AA. Dosedanja preiskava o dogodkih pri Senju je ugotovila tale nova dejstva.

Med ranjenimi in padlimi so Jelača Franjo iz Gospića, ki je bil že prej policijsko kaznovan kot komunist; Marko Smolčić iz Čestarice, občina Karlobag, ki je bil l. 1934. obojen po čl. 4. zakona o zaščiti države, a so ga kot mladoletnega pogojno izpustili; Nikola Bevančić iz Gospića, ki so ga kot komunist izključili iz vrst HSS; Tomo Nikšić iz Gospića, ki ga je obsodilo sodišče za zaščito države na leto dni strogega zapora; Katica Talenković iz Slinca, služkinja in zaročenka gori omenjenega Bevančića, in napoleed Franko Milenković poljedelec iz Hlačića, ki je bil zapleten v dogodek dne 3. maja 1935 v Gospiću, ko je takisto našlo smrt šest oseb, a je bil pozneje amnestiran. On je svak Jurja Rukavine, obojenega na smrt.

Povratek guvernerja Narodne banke

Beograd, 12. maja. p. V Beogradu se je danes vrnil guverner Narodne banke dr. Milan Radosavljević, ki se je mudil zadnje dni v Baslu, kjer je sodeloval na obnem zboru banke za mednarodna plačila.

narodno orožje. Z njim se je proslavil že veliki husitski vojskovodja Jan Žižka, ki je izdelal prva taktična navodila za topništvo. Pred vno in med vno je slovela po svoji kvaliteti avstrijska artiljerija, ki pa se je v ogromni večini opirala na izkustva češkoslovaških topničarjev in konstruktorjev v škodovih tovarnah.

Nov pomočnik ministra za gradnje

Beograd, 12. maja. AA. Za pomočnika gradbenega ministra je bil imenovan inž. Staslav Josifović, načelnik oddelka za ceste v gradbenem ministristvu. — Upokojena sta bila načelnik arhitektonskega oddelka ministristva za gradbe arh. Jovan Džaković in višji svetnik ministristva arh. Dimitrije Džaković.

Teniški dvoboj

Bukarešta : Beograd 3 : 2
Beograd, 12. maja. o. Danes se je nadaljevala medmestna teniška tekma Beograd-Bukarešta. Rumun Schmid je premagal Radovanovića z rezultatom 6 : 1, 6 : 1, 6 : 0. Puntec je premagal Rumuna Carallulsa z rezultatom 4 : 6, 6 : 3, 6 : 1 in 6 : 2. V doobli sta Schmid in Carallulus premagala Punteca in Radovanovića v treh setih s rezultati 6 : 3, 6 : 3, 6 : 4. Tekmovanje se je zaključilo z bukreško zmago v razmerju 3 : 2.

Vremenska napoved

Zemunska: Oblačnost bo v večji severni polovici države narasla. Ponekod niso

Ne ubijaj očeta in matere!...

Skrajno žalosten dogodek v Muretincih na Dravskem polju: mladi posestnik France Žnidarič je s sekiro pobil svoje starše

Ptuj, 12. maja

V Muretincih, prijazni mirni vasi na spodnjem Dravskem polju, je sredi prišlo do strahotnega krvavega zločina. Sličnega že dolgo ne pomni naša kronika, čeprav prihajajo ljudje po teh krajih, obsojenih na težko življenjsko borbo med bedo, vinom in pohlepom po blagu, pogostokrat iz ravnovesja in urejajo svoje medsebojne zadeve na način, ki ga ne dopuščata ne morala, ne pisani zakon. Na dvorišču pred hišo št. 33 v Muretincih je mladi, komaj 32-letni posestnik France Žnidarič s sekiro do smrti pobil svojega 66-letnega očeta in 64-letno mater, ki sta živela pri njem na preužitku, pa sta prišla v navzkrižje z njim samo zato, ker sta zahtevala od njega nekaj več človeške odgovornosti in nekaj več srčnega čuta.

Prebivalci Muretincev in Stojncev se še niso opomeli težkega, pridušenega spomina, ki jim ga je zapustil nedavno izvršeni, pa še zmerom nepojasnjeni zavrtni umor posestnika Jožeta Zelenika, ki ga je dne 25. aprila ponoči nekdo pričakal na cesti, ga napadel iz zasede in ubil. Sum je takrat padel na nekoga, ki so ga orožniki tudi aretirali in izročili sodišču. A preiskava je še zmerom daleč od tega, da bi se moglo reči, ali je v resnici morilec v rokavicah. In že je prebivalce zajela strahota zločina mladega Žnidariča, s katerim se zaključuje ena najbolj žalostnih družinskih tragedij, kar jih poznamo iz pujske okolice. Hkratu pa se začela nova tragedija Žnidaričeve žene in njegovih treh otrok.

Spori zaradi nezakonske hčerke

O Francu Žnidariču se ne da reči, da je bil svojim staršem kaj dober sin. Pred dobri 14 leti je imel razmerje z nekim dekletom iz okolice, iz katerega se je porodila nezakonska hči. Toda mladi oče je zakrknjeno zaprl srce pred svojim otrokom in že od vsega začetka ni maral o dekletu ničesar slišati, čeprav so mu lastni starši iz vse duše prigovarjali, naj otroka vzame k sebi. Kasneje se je poročil z drugo, premožnejšo dekletom in v zakonu sta se mu rodili še dve hčerki. Starši tudi po tistem niso opustili misli, da mora sin na kakršenkoli način popraviti greh, ki ga je storil nezakonski materi in otroku. Toda vse njihovo prizadevanje je ostalo zaman. France se je odločil, da za ljubezen ogoljufanemu dekletu in njeni hčerki ne da niti pare. Ko se je oženil, je znal tako urediti, da ni domaćije prevel sam, temveč da jo je njegova žena Jožeta od staršev odkupila samo zato, da ga ne bi mogla kdaj niti govnjati prisiliti, da jima kaj plača. Posestvo je snala kupila od starih Žnidaričev na obroke, tako da jima je doslej izplačala

že 25.000 dinarjev na račun kupnine, obenem pa sta si stara dva izgovorila dosmrtni preužitki pri hiši. Že ta način, kako sta dajala posestvo mladima iz rok, je stara dva žalil v dno srca in vsa zadnja leta pri hiši ni bilo več ljubelega miru.

Med očetom in sinom so se neprestano vrstile tožbe. Še prav na Jurjevo je bila pri okrajnem sodišču v Ptuj razprava zavoljo Francetove nezakonske hčerke. Takrat je prišlo do sporazuma med očetom in sinom, na podlagi katerega se je sin zavezal, da vzame hčerko k sebi, obenem pa da prepiše znesek 5000 din nanjo. France je sprejel ta sporazum samo z največjim odporom. Že v mestu sta se vprico ljudi hudo sprla z očetom in staremu je sin grozil, da ga bo zaklal.

Po sporazumu pred sodiščem — pekel doma

Ta terek je stari Žnidarič spet prišel v Ptuj, da se posvetuje s svojim odvetnikom, kaj naj ukrene, ker se sin brani izpolniti pogoje, po katerih sta se sporazumela. Popoldne se je vrnil domov in v hiši se je takoj spet razvil prepri, a takrat še ni prišlo do kakšnega dejanskega napada. Okrog sedmih zvečer, ko sta se stara dva že skoraj odpravljala spat, pa je v zadnjo sobo, kjer sta prebivala, še enkrat prišel njun sin in zdražba o njegovem nezakonskem otroku se je začela od kraja.

France je bil že od vsega početka izredno razburljiv in divji, vse je kazalo, da se je odločil z očetom, pa če treba tudi z materjo, napraviti končni obračun. Bil je tako iz sebe, da se je očeta in matere med besedovanjem nekajkrat dejansko lotil. Oče in mati sta bila vsa preplašena in v upravičenem strahu, da utegne izpolniti svoje grožnje, sta pred sinom zbežala na dvorišče.

Prav ta beg pa je bil zanj tragičen. V pobesnelem sinu je do kraja zavrela kri. Bežala sta tako, da sta drug za drugim tekla mati in oče.

France je pohitel za njima in pograbil sekiro, ki je sionela pri vratih, ki jo je najbrž že sam poprej tja prislonil, da mu bo pri roki.

Komaj je oče storil kakih 10 korakov od hišnih vrat, ga je sin dohitel in ga enkrat samkrat s tolikšno silo udaril po desni strani glave, da se je starček v hipu zgrudil v mlaki krvi.

Mati je na vso moč klicala na pomoč in skušala pobegniti z dvorišča na vas, a vsa razburjena ni mogla odpreti lese v plotu. Vsa brez uma je začela tekati okrog vodnjaka pred hišo, a ko je drugič prebežala v krog, jo je že dosegel nečloveški sin in jo prav tako s sekiro udaril po glavi, da ji jo je kar presekal. Ko je bedna žena

ležala v krvi, je še enkrat blazno mahnil po nji.

Ko je France Žnidarič videl svoj krvavi greh, se je v hipu odločil, da se sam javi orožnikom in je na tihem pohitel proti Gorišnici.

Na žalostnem prizorišču

Na vik in krik, ki se je z dvorišča razlegal po vasi, pa so se takoj pričeli na žalostnem morišču zbirati sosedi. Ker so pri starem Žnidariču, ki je bil prvi pobit opazili še nekatere znake življenja, so brž obvestili reševalno postajo v Ptuj in reševalci so takoj pohiteli proti Muretincem. Toda njihova intervencija je bila odveč, nesrečni oče je med tem že izdihnil.

Kmalu nato je prispela tudi orožniška patrulja iz Gorišnice, ki je mogla vzeti na znanje samo še strahotni prizor. Blizu dvorišnih vrat je ležala mrtva nesrečna mati Marija Žnidaričeva, ki so jo bili vaščani med tem že položili na blazino in jo pregnili z oede, na drugem koncu dvorišča pa je na podobnem ležišču ležal njen mož.

Orožnikom je preostalo samo še, da zaslišijo Jožeta Žnidaričeva, mlado hišno gosposinjko, ki je mirno izjavila, da neznankega zločina ni mogla preprečiti, ker je bila sama vsa v strahu pred možem.

Še ponoči so trupli prepeljali v mrtvašnico na pokopališče pri Sv. Marjeti, kjer je sodna komisija iz Ptuja popoldne izvršila obdukcijo.

Orožniki so še sredi podrobnega izprašanja morila. Ta je takoj po svojem dejanju izprva krčevito jokal in po vseh znamenjih se je dalo sklepati, da je videl, kako strašen je njegov greh. Davi pa so ga orožniki našli že spet čisto židane volje in s smehom na ustnih jih je poprosil cigarete. Že v zgodnjih jutranjih urah so ga težko videnega in z morilsko sekro na hrbtu odpeljali v Ptuj, da počaka plačila pred sodiščem. Na domačiji, za katero je France Žnidarič mislil v svoji slepi strasti, da se bje, pa je ostala zvečer z dvema otrokoma, ki jima je očetov zločin zasenčil pot v življenje.

Odlična pasta za zobe

Stavka v Konjicah

Konjice, 13. maja.

V ponedeljek 10. maja je odpovedalo vodstvo tovarne usnja v Konjicah L. Laurich zaradi redukcije obrata službo 38 delavcem. Od tega je 17 takoj izplačalo vse prejemke in jim vrnilo dokumente. V torek zjutraj je izbruhnila v tovarni stavka pod vodstvom Zveze združenih delavcev. Stavkujoči so zasedli vhode v tovarno, kjer je prišlo do spopadov z delavolnimi delavci in delavkami, ki jih je bilo okoli 60. Nastopili je moralorožništvo, ki je stavkujoče razgnalo. Preko sreskega načelnika so sporočili stavkujoči delavci svoje zahteve, ki so bile v glavnem te, da mora tovarna sprejeti nazaj vse odpuščene delavce, dovoliti organiziranje delavstva in primerno zvišati mezde.

Vodstvo podjetja je izjavilo, da nima ničesar proti organiziranju svojega delavstva v katerikoli organizaciji in da je izvršil odpust nekaterih delavcev zaradi reorganizacije obrata in zastoja na trgu z usnjem. V torek popoldne so se pričela pogajanja med zastopniki stavkujočih delavcev in vodstvom tovarne na sreskem načelnstvu. Do sporazuma ni prišlo, ker so zastopniki stavkujočih delavcev odklonili posredovalni predlog sreskega načelnika. Tako traja stavka naprej in stavka okoli 120 delavcev in delavk, dočim jih dela nad 60. Zandamerija vestno pazi, da vzdrži red. Prišlo je do več incidentov in je bil pri tem ranjen celjski stavbni mojster Goligranc, ki vrši v tovarni neka zidarska dela.

Zbor lutkarjev

Ljubljana, 12. maja.

V lutkovni dvorani Ljubljanskega Sokola v Narodnem domu je bil v nedeljo občni zbor JLS. Zborovanje je otvoril predsednik dr. Vlacur Burian, ki je najprej toplo pozdravil navzoče lutkarje iz Celja in Maribora. Lepa je bila udeležba sokolskih lutkarjev iz Ljubljane in bližnje okolice. Predsednik je orisal pomen lutkarstva za vzgojo mladine ter kratko njegov razvoj. Želel je, da bi se ta lepa panoga mladinske vzgoje razširila po vsej državi, kakor je pri naših bratih Cehih razvita, ki šteje v ČSR preko 3800 lutkovnih odrov in poleg tega ima še vsaka šola svoj lutkovni oder. Posebno pa pri nas skrbje za razširjenje sokolskega društva in čete. Predsednikovo poročilo je bilo sprejeto z odobravanjem.

Sledila so lepa in izčrpna poročila tajnika JLS Lojzeta Počivavnik, blagajničarke g. Minke Kroflove in za nadzorni odbor Slavka Delkina, ki je predlagal odbor razrešnice med soglasnim odobravanjem zborovalcev. Pred volitvami je Lojze Kovač prebral doše dopise in pozdrave iz raznih delov naše države, ki dokazujejo, da je lutkarstvo pri nas v zadnjih letih precej napredovalo. V novo savezno upravo so bili soglasno izvoljeni: predsednik Lojze Kovač (Ljublj. Sokol), I. podpredsednik dr. Vlacur Burian, II. podpredsednik član saveznega sokolskega prosvetnega odbora v Beogradu, III. mesto pa je rezervirano za delegata iz Zagreba; člani uprave so: Dušan Svetič (Sokol I. Tabor) Slava Vučkovičeva, Beograd, Lado Sedej (Sokol I. Tabor), Lojze Počivavnik (Ljublj. Sokol), Vlacur Skružny (Č.O.), Mirka Kroflove (TKD Atona), Vojislav Ipavec (ZPO Ma-

Imejte pred očmi ko kupujete štof za obleko:

Samo od čisto volnene tkanine lahko pričakujete trpežnost. Poseben postopek je potreben pri izdelavi in specialne barve pri barvanju.

Le tedaj štof postane in ostane mehak in elastičen, a barva ne obledi ko nosite obleko. Moderne vzorce Vam more ponuditi le ta, ki jih sam neprenehoma izdeluje.

Vse to — z jamstvom za kakovost in barvo! — dobite edino pri naši tovarni. K temu še nizke cene!

Gene naših štofov za obleke 120 do 180 dinarjev meter

Industrija volnenih tkanin
Vl. d. Teokarović Komp.

Tovarna: Paračin Prodajalne: Ljubljana Zagreb Beograd
Gradišče 4 Jurčičeva 4 Knez Mihajlova 36

Osijek Novi Sad Sarajevo in v vseh večjih mestih v državi
Kapucinova 14 Trg Oslobođenja 3 Strossmayerova

ribor, Metod Paternost (Sokol Vič), Jože Karist (Sokol Šiška), Jože Simončič (Ljublj. Sokol), Drago Sancin (ZPO Celje), Stanko Ambrožič (ZPO Maribor), Sveti Ivan (Sokol I. Tabor), dalje je rezervirano mesto za SPO Beograd in za župo Novo mesto; v nadzor odboru sta Slavko Delkin in Tomo Kraljič (Ljublj. Sokol). Po volitvah se je zahvalil za izkazano

zaupanje novi predsednik Lojze Kovač. Pozval je navzoče k uspešnemu delu v korist jugoslovenskega lutkarstva. Obravnavala se je še izprememba pravil, določila se je članarina za društva na 50 din, za posameznike in sokolske čete pa 24 din in vpisnina 10 din. S tem je bila skupščina zaključena in vsi udeleženci so se udeležili sprejema zboru sokolske župe Ljubljanske.

SPD o reševanju dr. Marjana Bukovca

Pojasnilo vodstva SPD na neumestne očitke

V zvezi s poročili o planinski nesreči na Hribarcih (pri Triglavskih jezerih) in zlasti o poteku reševanja, o čemer se je poročalo v nekem časopisu netočno, podaja Slovensko planinsko društvo javnosti stvarno poročilo, ki temelji na pisnem podanih izjavah prisotnih turistov in sodelujočih reševalcev.

Kako se je nesreča pripetila?

Dne 8. maja je dr. Marjan Bukovec s svojim tovarišem Močnikom smučal z Velega Polja v smeri proti Triglavskim jezerom. Pri spustu z roba Hribaric proti 2. Triglavskemu jezeru je v jakki brzini na trdem snegu zadel ob skalo in padel. Pri padcu, je s tako silo in tako nesrečno priletel z glavo ob naslednjo skalo, da je obšel na mestu mrtve. To se je zgodilo v soboto ob 10.45.

Nesreča se je zgodila tako nenadno, da je celo ponesrečenec tovariš Močnik, ki je smučal za njim in nekoliko stran, ni takoj opazil. Šele ko je tovariša pogrešil, se je vrnil in ga našel mrtvega. Smrt je namreč nastopila takoj. Istočasno sta privzela mimo tudi turista Albin Zakotnik in Anton Klinar, nekoliko za njima pa tudi vodnik in reševalec SPD Lojze Rekar.

Potek reševanja

Po polumnem brezuspešnem odzivanju so ponesrečenčevi tovariši uvideli, da je trud zaman, naker je Zakotnik odhitel h koči pri Triglavskih jezerih, kamor je prišel ob 1/2 na 12. Z navzočim Bogdanom Lipovškom sta takoj pripravila nosila na smučeh z vrvi ter se z njimi ob 15. že

vrnila na kraj nesreče. Ponesrečenca so nato naložili na sami ter ga pripeljali v koč ob 18. Vest o nesreči je prispela ob 17. v Dom na Komni, odkoder je navzoči predsednik SPD nemudoma odpisal reševalno moštvo 4 oseb k Triglavskim jezerom, kamor so prispeli v dobri uri, dasi traja normalna pot preko 2 uri. Ta odprava je zjutraj ob 4. uri krenila s ponesrečenecem preko Komne k Savici, kamor je prispela ob 9. zjutraj.

Ugotavljamo še, da se je ob času nesreče nahajala v koči pri Triglavskih jezerih polna reševalna oprema tudi za zimo, sestojala se iz novih kombiniranih nosil na smučeh (specialna patentirana konstrukcija), 40 m vrvi, lavinske sonde, navažnih nosil ter vsega obveznega materiala s kompletno priložno lekarno za prvo pomoč ponesrečenecem.

Te stvarne ugotovitve kažejo, da je bil vzrok nesreče ponesrečenec dr. Bukovec, le nesrečno naključje, da je bil radi takojšnje nastope smrti vsak poskus ohraniti ponesrečenca pri življenju zaman in da je reševalna služba delovala naglo, točno in vestno.

Proti onim, ki so širili vesti, da je bila reševalna služba Slovenskega planinskega društva škandalozna, čes, da ni bilo zamujene dragocene minute, ker ni bilo pri roki reševalnih naprav, bo društvo iskalo zadoščenje pred sodiščem.

Za Slovensko planinsko društvo:

Dr. Josip Pretnar.

Za osrednji reševalni odsek SPD:

Dr. Bogdan Brčtolj.

Občine, skrbite za otroke!

Od 9. do 15. maja so dečji dnevi, ki jih prireja Jugoslovenska unija za zaščito dece pod častnim predsedstvom Nj. Vel. kraljice Marije z geslom: »Občine, skrbite za otroke!« Te dni je izšla brošurica z istim naslovom. Iz nje podajamo kratek izvešček.

Ugotovilo se je, da večina naših občin nezadostno ali pa sploh ne skrbijo za svoje zapuščene revne in ogrožene otroke, čeprav bi bila to njih prva dolžnost. Nekdani način podpiranja in vzdrževanja obinskih siromakov je bil zelo primitiven in največkrat popolnoma nezadosten, kar je predvsem veljalo za siromašne otroke in sirote. Z napredkom občin in razvojem ter probujanjem socialne zavesti pa je tudi občinska zaščita dobila sodobnejše oblike. Delokrog mladinskega skrbstva je postal samostojen in s tem dobil možnost pravičnega razvoja.

Tako lahko danes ugotavljamo v naprednih državah celo vrsto raznih ukrepov, bodisi javnih ali privatnih, ki imajo za osnovo zaščito otroka. Preko podpiranja in vzdrževanja siromašnih otrok, ki jim je treba zagotoviti predvsem materialno pomoč, že prehajajo od te ožje naloge na širšo — t. j. skrbeti za pravilni duševni in telesni razvoj otrok vsega prebivalstva. Zato *zdravstvena zaščita* otrok, kjer prihajajo v poštev stanovanja, igrišča, telovadnice, parki in t. d. ter dobre komunikacije za izletišča. *Naloga kulturne zaščite* otrok ni samo ta, da vzdržuje in vodi račun o šol. bodisi osnovnih, srednjih ali meščanskih, marveč odpira tudi otroške knjižnice, čitalnice, dajejo se nadarjenim učencem nagrade in štipendije. *Važna je tudi etična zaščita* otrok. Tudi tukaj dosežajo moderne občine že zelo pozitivne uspehe. Predvsem pa je važno, da se moralno pokvarjeni otroci oddajo v posebej vzgajajo, da ne pokvarijo drugih otrok. Mnogo pomagajo tudi najraznovidnejši ukrepi za zaposlitev brezposelne mladine v tk. z. delovnih kolonijah, ki so jih uvedle že mnoge države. Tudi *pravna zaščita* otrok se je zelo razvila. Predstavljajo jo generalna varuštva in pravne posvetovalnice.

Gotovo je, da so vsi ti in taki uspehi predvsem odvisni od *delovne metode*. Eno glavnih izhodišč take metode je *zagotovitev materialnih sredstev v občinskem proračunu*. Prav tako je potrebno tudi dobro in izvrševano *strokovno osebje*, predpogoji pa *da se otrokom ne nudi pomoč kot miloščina*. Ne smemo vzgajati generacije beračev!

Glede organizacije dela je predvsem va-

žno, da se skoncentrira vse delo za zaščito otrok v enem samem oddelku. Ta oddelki mora iskati načinov in možnosti, ki so v skladu s krajevnimi razmerami in potrebami, ker je predpogoji, da izvira vse delo iz resničnih potreb kraja in razmer.

Dolžnosti občin na področju zaščite otrok z ozirom na naše zakonodajstvo so precizirane, ali vsaj naznačene v mnogih naših zakonskih predpisih, bodisi sanitetnem zakonu, zakonu o bolnišnicah, šolskih in higienskih zakonih, zakonu o zaščiti otrok in mladine, zakonu o zaščiti delavcev itd. *Škoda le je, da se vsi ti zakoni vse premalo izvršujejo.*

V pogledu, kako naj naše občine organizirajo in vodijo zaščito svojih otrok, je predvsem važno podčrtati, da morajo imeti oni, ki to vodijo, mnogo socialnega smisla in socialnega znanja, dovoljno iniciative in sposobnosti organizatorja. Jasno je, da današnja generacija našega naroda ni v stanu do kraja izvršiti vse naloge, ki jih nalaga urejeni družbi ona kultura in civilizacija, ki so jo dosegli najnaprednejši narodi na svetu. Toda današnji rod mora položiti vsaj take temelje za nadaljnji napredek ljudstva in države, da se morejo vse veje naše kulture kar najbolje nadalje razvijati.

Naše, in tudi najmanjše občine imajo poleg drugih tudi to zgodovinsko nalogo, da za svojo zaščito otrok položijo vsaj *zdrave temelje*, na katerih se bo sama mogla pravilno dalje razvijati. To zahteva od njih bodisi osnovnih, srednjih ali meščanskih, marveč odpira tudi otroške knjižnice, čitalnice, dajejo se nadarjenim učencem nagrade in štipendije. *Važna je tudi etična zaščita* otrok. Tudi tukaj dosežajo moderne občine že zelo pozitivne uspehe. Predvsem pa je važno, da se moralno pokvarjeni otroci oddajo v posebej vzgajajo, da ne pokvarijo drugih otrok. Mnogo pomagajo tudi najraznovidnejši ukrepi za zaposlitev brezposelne mladine v tk. z. delovnih kolonijah, ki so jih uvedle že mnoge države. Tudi *pravna zaščita* otrok se je zelo razvila. Predstavljajo jo generalna varuštva in pravne posvetovalnice.

Odbor Društva slušateljev Juridike fakultete nas je naprosil da objavimo: Notice, ki je izšla v »Jutru« št. 109, stran 2, dne 12. t. m. pod naslovom »Jurist v sodniški službi ni priobčilo Društvo slušateljev Juridike fakultete. To objavlja morajo zaradi tega, ker so v članku netočno stili in nepravilnosti, namreč: Predavanje je priredilo Društvo slušateljev Juridike fakultete in ne Društvo prijateljev Juridike fakultete, kakor je bilo pomotoma objavljeno. Predavatelju se je za predavanje zahvalil predsednik Društva slušateljev Juridike fakultete cand. jur. Dragan Rašić, ne pa g. dr. Krivic Rudolf, odvetnik. Poleg tega moramo omeniti, da je tekst v splošnem pomanjkljiv in netočen glede izvajanja gospoda predavatelja.

Materinstvo brez otrok

Za te dni, ki so posvečeni misli na otroka in mater, nam je šef Zavoda za zdravstveno zaščito mater in dece in ugledni pisatelj o problemih otroške nege in materinstva, primarji dr. B. Dražga, napisal naslednje besede:

Drugo nedeljo v maju obhaja Jugoslavija z vsem kulturnim svetom materinski dan. To je dan hvala našim otrokom, ki je ves posvečen njim samim in njihovim materam. Na ta dan naj bi se vsako še enkrat počutil kot resničen otrok in vsakdo naj bi, četudi z najmanjšo pozornostjo, izprašal na ta dan še enkrat svojo otroško ljubezen. Tisti, komur se mati več ne smešlja, naj se je spominja v ljubezni in naj v topli misli nanjo daruje karkoli kak drugi, živi, a siromašni materi.

Nedavno sem se razgovarjal z neko sestro, in kar mi je rekla, mi je izredno globoko poživilo in osvežilo srce, da bi svoje obliko rad zaklical vsem materam, da bi ga rad pospešil materam vsega sveta. Ta sestra je svojemu poklicu in okras in čast, a bila bi v okras tudi vsakemu drugemu stanu, v katerem velja izpričati materinstvo, dobroto in pripravljenost, pomagati drugemu. Zena, ki dela uradno, vse preveč lahko izgubi tisto notranjo samoniklost, tisto živost, ki je prva dragocena oznaka vsakega človeka, ker jo uradni posli zavedajo, da postane »uradna« in »strogo objektivna«. Pogovarjala sva se o siromašnih in najbolj siromašnih materah, ki slepo slede svojem instinktu in rodijo otroke, jih ljubijo, skrbijo zanje in bedijo nad njimi, čeprav vedo, da jih izročajo najbednejšemu življenju. Takšne žene ne moremo prijeti s klesčami razuma in logike zaradi njenega materinskega čuta. Ene misli sva bila sestro, da so takšne matere vredne, da se priklonimo pred njimi.

Potem sem ji pripovedoval neko zgodbo iz svojega dijaškega življenja. Na kliniki sem nekoč videl ženo, ki se je kar metala v porodnih kričih, stokala je in jokala, da se je človeku lomilo srce. Neka koleginja, resna, ne več mlada, pa neporočena, razumna, ampak daleč od sveta, od malih in daleč od čuta, je vprašala medlečo proletarko, ali je prvič na porodu. Ne, bil je peti.

— Če veste, da tako boli, jo je pokarala študentka, zakaj si jih pa omišljate kar drugega za drugim?

Zenica pa, ki je imela obraz, da se je bog usmilil, obraz trpeče kreature, je rekla s pogledom, iz katerega je seval do dna segajoč prezir, in z glasom, v katerem je bilo nekako ošabno, prevzeto sožalje:

— Vi tega ne razumete, gospodična. Prav nič ne boli in nobena reč se tako hitro ne pozablja.

Nalask je rekla in še poudarila besedo »gospodična«, čeprav so pacientke sicer zmerom klicale študentke: Gospa doktor. Sestra mi je odgovorila na to zgodbo: »Dobro razumem to stvar. Kadar me kakaterakoli stranka ali pacientka, ki bi ji morala uradno dati nasvet, vpraša, ali imam tudi sama otroke, zmerom rečem: Da. Drugače bi mi bilo vsakokrat pošteno nerodno.

Sestra je poročena, a nima otrok. Sedanj čaš ji tega ne da in morda ji tudi v bodoče ne bo dovolil. Pogled, ki je spremljal njene besede, mi je tako globoko ostal

Učiteljstvo svojemu vzorniku Lapajnetu

Kranj, 10. maja.

Na velikem učiteljskem zborovanju v soboto popoldne v veliki dvorani Narodnega doma se je poklonilo učiteljstvo kranjskega in škofoveškega okraja spominu svojega nenadomestljivega voditelja in vzornika šol. upr. Josipa Lapajnetu. Na steni zborovalnice se je odražala slika pokojnika, ovita v sveže pomladno cvetje in zelenje. Učiteljski zbor je pozdravil predsednik kranjskega društva učitelj France Rant, naker je imel prekrasen spominski govor šol. upr. Rape iz Senčurja. Podčrtal je mnogostanske vrline učitelja voditelja, čigar delavnost ni poznala meja. Povsod se je uveljavljal, povsod je ustvarjal in gradil, želeč doprinesi svoj najboljši delež tudi k napredku učiteljske organizacije. Učiteljstvo je poslušalo govor stoje, še posebej pa je počastilo spomin pokojnega tovariša z enominutnim molkom.

Potem je podal pregledno situacijo poročilo učitelj Rant, ki se je dotaknil vseh važnejših zadev, materielne in pravne narave. Glede celibata učitelje je bila sprejeta posebna resolucija. Potem je predaval o čebelah učitelj Rojina, ki je povsem poljudni, a zelo zanimivi obliki podal nasvete, kako pričnemo s čebelarjenjem. Ob zaključku skupnega zborovanja je spregovoril predsednik škofoveškega društva, učitelj Debeljak, ter v imenu tega okraja izrekel hvalnost za delo in trud, ki ga je opravil g. Lapajnet tudi v loškem okraju. Njegovo ime bo ostalo v najlepšem spominu tudi med učiteljstvom tega okraja. Želeč, naj bi služilo JUU vseskar čim uspešneje potrebam stanu, šole in obče narodne prosvete je izrazil hkrati zadovoljstvo, da sta se sešla oba okraja k skupnemu zborovanju, kar naj bi se le še ponavljalo.

Slučajnosti in predloge sta obravnavali učiteljski društvi ločno. Na razgovor je prišel »Popotnik«, razmotrivalo so se izpremembe k zakonu o narodnih šolah, govora je bilo o učiteljskih gospodarskih ustanovah, o napredovanjih, stankosti, splošni situaciji v JUU in ostalih učiteljskih zadevah, naker je bilo zborovanje, ki se ga je udeležilo okrog 130 učiteljskih oseb, zaključeno.

на настоп со си огледати луѓи мај боже!

Gospodarstvo

Povečanje državnih davčnih dohodkov

Finančno ministarstvo je objavilo podatke o državnih prihodkih v mesecu marcu t. l., ki je, kakor znano, zadnji mesec proračunskega leta 1936/37. Iz tega poročila posnemamo naslednje:

Tudi v marcu so bili državni davčni dohodki prav znatni. V primeri z marcem prejšnjih let so se gibali takole (v milijonih Din):

	marec		
	1935.	1936.	1937.
neposredni davki	120.9	142.1	161.8
trošarine	62.5	74.4	71.1
takse	78.3	86.8	93.5
carine	62.5	79.9	106.1

Skupaj 284.2 383.2 432.5

Državni dohodki od neposrednih davkov, trošarin, taksi in carin so bili torej leto v marcu za 49.3 milijona Din ali za 13% večji nego lani in za 108.3 milijona Din ali za 33% večji nego pred dvema letoma. Najbolj so se povečali carinski dohodki, kar je v zvezi z naraslim uvozom, precej pa so narasli tudi dohodki od neposrednih davkov.

Povečanje je nasproti lanskemu letu opaziti tudi pri dohodkih monopolov, ki so narasli na 149.1 milijona Din in so bili pri tem za 11 milijonov Din večji nego lani. Dohodki državnih gospodarskih podjetij pa so znašali 352.9 milijona Din, to je za 42.8 milijona Din več nego v lanskem marcu.

Davčni dohodki v letu 1936/37

Končne slike o razvoju naših državnih financ v preteklem proračunskem letu si še ne moremo ustvariti, ker traja računsko leto do konca avgusta. Zato nam primerjava med izdatki in dohodki za 12 mesecev preteklega proračunskega leta, predvsem glede izdatkov, ne kaže pravega stanja in je izkazani deficit v višini preko 800 mili-

jonov le navidezni, ker se bo znesek izdatkov do konca avgusta še precej povečal. Verjetno pa je, da bo končni račun pokazal izravnano med dohodki in izdatki.

Več ali manj končno sliko pa nam nudijo podatki glede dohodkov. V zadnjih treh letih so se državni davčni dohodki gibali takole (v milijonih Din):

	1934/35	1935/36	1936/37
neposredni davki	2190.2	2189.1	2340.4
trošarine	804.3	811.2	842.5
takse	917.0	912.9	1045.4
carine	658.2	752.5	834.0

4569.7 4665.7 5062.3

Skupni državni dohodki od neposrednih davkov, trošarin, taksi in carin so znašali v preteklem proračunskem letu 5062.3 milijona Din, to je za skoro 400 milijonov Din ali za 8.5% več nego v prejšnjem letu in za skoro 500 milijonov Din ali za 10.8% več nego v letu 1934/35. V preteklem letu so se dvignili predvsem dohodki od neposrednih davkov in od taksi; carinski dohodki pa kažejo že dve leti stalno naraščanje in so bili v preteklem proračunskem letu za skoro 27% večji nego pred dvema letoma. Omeniti je še dohodke monopolov, ki se niso mnogo spremenili in so znašali v preteklem proračunskem letu 1916.2 milijona Din, to je za 3.6 milijona Din več nego v prejšnjem letu. Dohodki državnih gospodarskih podjetij pa so dosegli 3193.9 milijona Din, to je za 105.4 milijona Din več nego v prejšnjem letu.

Skupni državni dohodki so za l. 1936/37 izkazani v višini 10.253 milijonov Din, kar je za 71 milijonov Din manj, nego je bilo predvideno v proračunu. Dohodki so torej dosegli 99.3% v proračunu predvidenih zneskov. Ta vsota v toliko še ni definitivna, ker še niso upoštevani dohodki državnih podjetij Belje in Topolovca.

Zasedanje evropske konvencije za mehki les

Danes se prične na Dunaju zasedanje izvršnega odbora evropske konvencije za izvoz mehkega rezanega lesa, ki obsega 90% evropskega lesnega izvoza. Kakor je znano je bila evropska konvencija za izvoz mehkega rezanega lesa sklenjena leta 1935. Lani, v oktobru so bile na letni skupščini v Stockholmu določene izvozne količine za leto 1937, ki znašajo v standardih: Finska 1.095.000, Rusija 960.000, Švedska 820.000, Poljska 313.000, Avstrija 275.000, Rumunija 246.000, Jugoslavija 168.000, Letonija 127.000, Češkoslovaška 96.000.

Na letošnjem prvem zasedanju izvršnega odbora meseca februarja v Londonu, je bilo ugotovljeno, da je bilo že takrat pri naraščajočih cenah prodanih 55% za izvoz v leto 1937, določenih količin. Dunajsko zasedanje je sedaj v znamenju naglo naraščajoče porabe lesa, kar je v znatni meri pripisati oboroževanju. Sanacija je prišla za evropske lesni trg in Anglije, kjer se je poraba lesa ogromno dvignila. Od tega so imele največ koristi skandinavske države, kjer je letošnja produkcija ponekod prodana že do 90%. S pristopom h konvenciji je ponehal tudi pritisk na cene, ki je prej prihajal od te strani. Rusija je od tedaj ponovno dvignila cene in jih je prilagodila skandinavskim. V manjši meri so obustile ugodno izvozno konkurenco Češkoslovaška, Rumunija in Jugoslavija. Od raznih strani sedaj predlagajo, da bi se povišali izvozni kontingenti v skladu s povečano potrošnjo.

Stanje Narodne banke

Poslednji izkaz Narodne banke od 8. t. m. zaznamuje povečanje zlate podlage za 1.0 na 1664.2 milijona Din. Zaloge kovanega denarja v niklju in srebru se je dvignila za 6.2 na 415.6 milijona Din, tako da je bilo v obtočku za 784 milijona Din kovancev. Posojila so se zmanjšala za 1.8 na 1666.8 milijona Din.

Pri obtočku bankovcev vidimo zmanjšanje za 15.4 na 5447.6 milijona Din in je bil 8. t. m. obtoček bankovcev za 653 milijonov večji nego lani in za 1311 milijonov večji nego pred tremi leti, ko smo imeli najnižji obtoček bankovcev. Obveznosti na pokaz so se povečale za 33.3 na 2024.8 milijona Din, predvsem zaradi povečanja privatnih žirovnih naložb za 111.5 na 1063.9 milijona Din, medtem ko so razni računski padli za 79.8 na 898.5 milijona Din.

Vrednost zlate podlage skupaj z odelno premijo je znašala 8. t. m. 2138.6 milijona Din, zlato krtje pa je znašalo 28.61% (prejšnji teden 28.66%).

Gospodarske vesti

Možnost likvidacije Splošne malo-lesniške družbe v Ljubljani. Splošna malo-lesniška družba, d. d. v Ljubljani sklenila je za 25. maj ob 9. uri na magistratu v Ljubljani redni občni zbor, ki ima na dnevnem redu važne odločbe. Po predložitvi poročila upravnega sveta bo občni zbor pri 2. točki dnevnega reda sklepal o nadaljnji usodi družbe. V tej zvezi je tudi 7. točka dnevnega reda, ki predvideva eventualno volitev likvidatorjev. Kakor se zdi, bodo občinu zboru predložili računski zaključki za l. 1935-36 in v primeru, da se sklene nadaljnji obstoj družbe, kajti 3. točka dnevnega reda se glasi: »eventualna predložitve računskih zaključkov za l. 1935 in 1936.«

Rekordna višina čekovnih vlog pri Poštni hranilnici. Poštna hranilnica objavlja svoj izkaz za mesec april, iz katerega je razvidno, da so se hranilne vloge na knjižnice v teku aprila povečale za 15.9 na 1085.4 milijona Din (lani so znašale ob koncu aprila 893 milijonov). Čekovne vloge pa so dosegle novo rekordno višino, saj so znašale ob koncu aprila 1527 milijonov Din, to je za 21 milijonov Din več nego v začetku meseca in za 400 milijonov več nego pred enim letom. Tudi čekovni promet je bil izredno velik, saj je v tem mesecu dosegel 6468 milijonov Din (lani 5637, predl. 5115).

Nabava železniškega materiala za 400 milijonov Din. Ker se ob koncu preteklega leta ni dosegel sporazum glede nabave železniškega materiala v Nemčiji za 400 milijonov Din, so se jugoslovanske železnice odpovedale tej nabavi naenkrat in v skupnem znesku. V generalni direkciji državnih železnic so zdaj izdelali nov načrt za nabavo potrebnega železniškega materiala v okviru že prej dovoljenega kredita do 400 milijonov Din. Po tem načrtu se bo nabava

potrebna železniškega materiala izvršila doma in v tujini s posameznimi licitacijami, ki se bodo vršile v ekonomskem oddelku generalne direkcije v Beogradu. Tako se bodo rešile licitacije za nabavo domačega železniškega materiala z javnimi licitacijami v času od 28. maja do 23. junija, in sicer vse za plačilo v gotovini. Prav tako se bo v gotovini nabavil nadaljnji železniški material z javnimi licitacijami v času od 11. do 19. julija. Vrednost tega materiala, ki se bo nabavil v gotovini znaša 34 milijonov Din, licitacije za ostali material do zneska 400 milijonov pa bodo razpisane kasneje za nabavo na kredit.

Občni zbor Pokojniškega zavoda za namembne je sklical za nedeljo 6. junija ob 9. dopoldne v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani. Na dnevnem redu je poleg poročil predsednika in revizorjev razprava o poslovnem poročilu, določitve zneska za podpiranje brezposelnih zavarovancev in za podpore po § 6. pravilnika o draginskih dokladah in sklepanje o pridobitvi nepremičnin.

Tekstilna industrija bo priredila razstavo manufakture in konfekcije na ljubljanskem veletrgu od 5. do 14. junija. Najrazličnejše tkanine, perilo, vezene in čipke, doma tkane preproge in druga ročna dela iz vseh tipičnih jugoslovanskih pokrajin, posteljno perje, puh, bombaž, lan in žima v vseh kakovostih in izdelavi bodo obiskovalcem na ogled in nakup. Vrvarstva industrija bo podala popolno sliko svojih proizvodov od najfinjših niti in tkiv do najmočnejših in najtrpežnejših vrvi.

Borze

12. maja

Na ljubljanski borzi so se v prvem letnem kliringu trgovali avstrijski šilingi po 8.14, za angleške funte pa je bilo povpraševanje po 238. V zagrebškem prvem letnem kliringu so se trgovali avstrijski šilingi po 8.12, angleški funti po 238, grški denar po 32 in klirinške nakaznice na liru po 2.02. Nemški klirinški denar se je po večeršnjem oslavitvi zopet okrepili in stanejo v Ljubljani 12.18, v Beogradu 12.1735 in v Zagrebu 12.1630, odnosno za konec maja 12.21.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je vojna škoda pri slabih tendencah notirala 402 — 404. Do prometa je prišla v 4% agrarnih obveznicah po 52.50 in v 7% Blaževnov po 50.10 po 84.30.

Devize

Ljubljana, Amsterdam 2392.69 — 2407.26. Berlin 1747.03 — 1760.91, Bruselj 734.19 — 739.26, Curih 9996.45 — 1003.52, London 214.71 — 216.76, New York 4319.75 — 4356.07, Pariz 195.12 — 196.56, Praga 151.83 — 152.94, Triest 238.44 — 231.53. Curih, Beograd 10, Pariz 13.56, London 21.5775, New York 436.75, Bruselj 73.65, Milan 23, Amsterdam 240.10, Berlin 175.30, Dunaj 81.60, Stockholm 11.2250, Oslo 108.40, København 96.3250, Praga 15.24, Varšava 82.90, Budimpešta 86, Atene 3.90.

Efekte

Zagreb, Državne vrednote: Vojna škoda 402 — 404, 4% agrarne 52.50 — 52.50, 6% begliške 75 den., 6% dalm. agrarne 75 den., 7% invest. 87.75 — 88.25, 7% stabiliz. 85 den., 7% Drž. hip. banka 94 den., 7% Blaž 84.50 — 84.75, 8% Blaž 92 — 93.50, delnice: Nar banka 7100 den., PAB 195 den., Trboveljska 250 den., Sečerska Osljek 190 — 205, Gutmann 60 — 70, Osejčka ljevaonica 175 — 190, Oceania 280 den., Jadranska 400 den.

Beograd, Vojna škoda 403.50 — 405.4% severne agrarne 51.50 den., 6% begliške 75.50 — 76 (76), 6% dalm. agrarne 73.50 — 74, 7% invest. — (87.75), 7% stabiliz. 87 bl., 7% Drž. hip. banka 99 den., 7% Blaž 85.50 bl., 8% Blaž 94 — 94.50, Nar banka 7200 — 7250 (7220), PAB 196 — 197 (196.50).

Blagovna tržišča

ŽITO

+ Chicago, 12. maja. Začetni tečaj: pšenica: za maj 121.50, za julij 115.25, za sept. 114.125; korusa: za sept. 106.625. + Winnipeg, 12. maja. Začetni tečaj: pšenica: za maj 125.175, za julij 123.375, za sept. 119.50. + Novosadska blagovna borza (12. t. m.) tendenca neupremljena. — Pšenica baška, sremska 173 — 175, slav. 172 — 174 banatska 172 — 174, baška, potiska 177 — 179. Oves: baški, sremski, slav. 102.50 — 105. Rž: baška 144 — 146 Korusa: baška in sremska 94 — 95, banatska 92 — 93. Moka: baška in banatska »0« in »0gg« 252.50 — 262.50, »2« 232.50 — 242.50, »5« 212.50 — 222.50, »6« 182.50 — 192.50, »7« 152.50 —

Za navadnejše in boljše čiščenje

Kar koli je treba očistiti — VIM čisti vse: boljše in navadnejše! VIM vsebuje drobno zmlete substance, ki posebno delujejo in razkrajajo. Te omežajo nečistočo, tako da se jo zlahka popolnoma odstrani, ne da bi se predmet poškodoval. VIM je zelo varčen v uporabi in zares vreden svoje cene.

VIM čisti vse

162.50, »8« 115 — 120. Otrobj: baški, banatski 91 — 96.

BOMBAŽ

+ Liverpool, 11. maja. Tendenca komaj stalna. Zaključni tečaj: za maj 7.06 (prejšnji dan 7.17), za dec. 6.99 (7.12).

+ New York, 11. maja. Tendenca stalna. Zaključni tečaj: za maj 12.70 (12.88), za okt. 12.55 (12.70), za dec. 12.52 (12.67).

ŽIVINA

+ Mariborski živalski sejum. Na sejum v torek 11. t. m. je bilo prignanih 8 konj, 16 bikov, 61 volov, 413 krav in 15 telet, skupaj 513 komadov. Povprečne so bile cene za kg žive teže: debeli volj 4—5.50 Din, poldebili 3.75—5, plemenski volj 3.40—4.50, bikji za klanje 3.30—5, klavne krave debele 3.50—4.50, plemenske 3—4, krave za klobasarije 2—2.75, mlazne krave 3—3.75, breje krave 3—3.40, mlada živina 4—5.50, teleta 5—6.50 Din. Prodanih je bilo 334 repov.

GEJŠA

pije za zajutrek skodelico čaja,

a mi jemo naše

Kiki
BONBONE

Bilo kod **Kiki** povsod!

Radio

četrek 13. maja

Ljubljana 12: Pomlad v glasbi (plošče) 12.45: Vreme, poročila — 13: Čas, spored, obvestila — 13.15: Moderni plesni zvoki. (Bojan Adamič in njegovi solisti). — 14: Vreme, borza — 18: Organizacija zaščite matere in otroka (ga. prof. Olga Grahovcova). — 18.20: Koračnice (plošče). — 18.40: Francosčina (dr. S. Leben). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Savez Sokola kr. Jugoslavije — 19.50: Zabavni kotiček — 20: Klavirski koncert skladb Pavla Vladergerova (igra skladatelj) — 21: Lucienne Boyer poje (plošče) — 21.10: Nekoliko operne glasbe (Radio orkester)

Petek, 14. maja
Ljubljana 11: Soliska ura: Steklo in stekleni izdelki — dialog z učenci, vodi g. Miroslav Zor. — 12: Domači zvoki (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Plošče. — 14: Vreme, borza. — 18: Organizacija zaščite matere in otroka (ga. prof. Olga Grahovcova). — 18.20: Koračnice (plošče). — 18.40: Francosčina (dr. S. Leben). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Mesečni kulturni pregled (iz Beograda). — 19.50: Zanimivosti. — 20: Koncert Kmečkega tria. — 21: Plošče. — 21.10: V. koncert Ljubljanskega godalnega kvarteta. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.30: Angleške plošče.

Beograd 17.20: Narodni napevi. — 20: Pevski koncert. — 20.30: Prenos iz Zagreba. — 22: Lahka godba orkestra. — Zagreb 17.15: Koncert orkestra. — 20: Zborovsko petje. — 21: Pevski in klavirski koncert. — 22.20: Lahka godba in ples. — Praga 19.10: Lahka glasba. — 20.25: Mozartove serenade v B-duru za pihala. — 21.25: Dvofak: Serenada v E-duru. — 22.25: Lahka godba s plošč. — Varšava 19.20: Popotniške pesmi. — 20: Verdijeva opera »La Traviata« (plošče). — 22.45: Lahka glasba. — Dunaj 12: Koncert orkestra. — 15.15: Majske pesmi. — 16.05: Dunajski valčki. — 17.15: Brahmsove klavirske skladbe. — 17.40: Pesmi. — 19.25: Vedra glasba. — 20: Dramski večer. — 22.20: Lahka godba orkestra. — 23: Nadaljevanje koncerta. — Berlin 18: Koncert za delopust. — 19: Muzikalni modni žurnal za tople dni. — 20.10: Nesmrtni melodije. — 22.30: Nočni koncert. — München 18: Koncertna ura. — 19: Koncert orkestra. — 20.10: Plesni večer. — 22.30: Koncert orkestra. — 23.30: Kakor Berlin.

Naše gledališče

Drama

Začetek ob 20. uri
Četrek, 13. Rivala. Red Četrek.
Petek, 14. Peter in Aleksej. A.
Sobota, 15. Rivala. B.

Opera

Začetek ob 20.
Četrek, 13. Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron. C. Značane cene.
Petek, 14. Zaprtlo.

Sobota, 15. Car Kalojan. Premiera. Premierski abonma.

Beneška čiška opereta »Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron« se bo pela v četrek 13. t. m. v novi zasedbi, s g. Gorekim in go. Japljevo. Balet ples rumba, ki se dogaja pri tej operi še ni izvajala.

Uprava gledališča vjdno prosi p. n. abonente, da poravnajo deveti obrok abonmaja do 16. t. m.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Četrek, 13. Dolarska princesa. B.
Petek, 14. Zaprtlo.

S P O R T

Kako je bilo v Budimpešti

Nekaj vtisov enega redkih Ljubljančanov, ki se je z zagrebškimi izletniki peljal na tekmo Jugoslavija—Madžarska

Kakor znano se je preteklo nedeljo vršila v Budimpešti važna nogometna tekma med Jugoslavijo in Madžarsko, ki se je končala neodločeno 1 : 1 in prinesla našemu nogometu po vsem nogometnem svetu velik sloves. Zanimanje za to tekmo je bilo po vsej državi veliko, največje pa pri Zagrebčanih, ki so organizirali zaradi nje poseben vlak navijačev, katerega odhod je bil določen za soboto 8. t. m. ob 13. Organizacija tega vlaka je bila vse drugo kot dobra in o tem poglavju so se razpisali tudi že zagrebški udeleženci tega izleta. Dajmo enemu izmed redkih udeležencev iz Ljubljane nekaj prostora:

Ljubljana kakor vedno tudi to pot ni pokazala posebnega zanimanja za »nogometno« ekskurzijo v Budimpešto. Kakor velika večina zagrebških tako so bili tudi maloštevilni ljubljanski udeleženci neprijetno presenečeni nad zaprekami, na katere so naleteli v Zagrebu. Ko sva s kolegom ob 10. prišla v prostore podsvetja, da bi vzela vozne listke, se je tamkaj prerivalo na stotine ljudi, ki so mrzlično pričakovali, ali bodo smeli na pot ali ne. Med tem se je kakor blisk razneslo po hodnikih, da so oblasti zavrnile odhod 200 prijaviteljev. Negotovost vsakega posameznika, ali bo smel na izlet ali ne, se je stopnjevala, povrhu pa je vse mučilo dolgo čakanje in velika nezadovoljnost. Nekateri so zahtevali celo denar nazaj! Bilo je že proti 12., pa še vedno nismo vedeli končnega rezultata. Slednjič se je vendar prikazal eden funkcionarjev in prečital imena onih srečnih, ki jim je policija dovolila odhod čez mejo. Mnogo je bilo razočaranih, med njim celo takih, ki sicer žive pod isto streho in z enakimi imeni.

Tako smo seveda kar tekli na kolodvor. Tudi na kolodvoru je bil velik nered, ker se je hotel vsak še enkrat prepričati, ali na vsežadnje res ni črtan iz seznama. Toda bilo je tako, kakor je bilo razglašeno, kar pa se je izkazalo šele pozneje v vlaku. Kajti marsikdo je vstopil v vagon, ne da bi vedel, če ga pozneje ne bodo posadili na svetlo. O obljubljenih numeriranih mestih, o menjanju valute v vlaku in drugih ugodnostih ni bilo nobenega sledu. Splošna nezadovoljnost se je poglobila šele potem, ko smo prestopili mejo.

Novi ljudje in novi kraji so priklenili našo pozornost. Daleč naokoli smo gledali samo ravan, znano madžarsko pusto. Potem se je počasi znožilo in ob 11. zvečer nas je zajelo morje luči — težko pričakovana Budimpešta. Tukaj so se začele nove nevednosti. S kovičgi v rokah smo stali sredi neznanega vlemesta, pozno ponoči, ne da bi vedeli, ne kod ne kam. Izmučene družbe so tavale od hotela do hotela, toda povsod so dobivale enak odgovor, da je vse polno. Ponekod so za silo uredili kopalnice za prenočišča, toda kljub temu še ni bilo za vse prostora. Tako so bili mnogi prisiljeni, da so prebili noč po lokalih. Dobro je bilo za one, ki so prišli tjakaj s tem namenom, slabo pa za takšne, ki so potem morali noč prebiti po lokalih.

V nedeljo dopoldne smo ogledovali Budim, manjši del, in Pešto, večji del mesta. Največji ponos Budima so ministrstva in regentska palača. Tamkaj je tudi spomenik sv. Gellerta, prvega madžarskega mučenika. Po njem se imenuje grič, s katerega je krasen razgled na Dunav s številnimi kopalnicami in vso Pešto. V Pešti sami je prav ob Dunavu parlament, mogočna, toda stara stavba v gotičnem slogu. Poleg parlamenta je na Košutovem trgu še palača najvišjega sodišča in kmetijskega ministrstva. Sodna palača ima na pročelju napis: »Justitia fundamentum regnorum«. Ta trg prehaja na jugovzhodu v trg Svobode. V sredini tega trga je zemljevid sedanje in predvojne Madžarske, izdelan iz dvobarvnega peska. Okrog tega zemljevida je z umetnimi rožicami napisano tole: »Vrujem v enega boga, v eno domovino, v eno božansko večno resnico in verujem v vstajenje Madžarske«. To je očenaš vsakega Madžara. Posebna zanimivost Budimpešte je podzemska železnica, ki pa teče le pod Andrassyjevo ulico, dolgo 4 km. To je cesta največjih trgovin in velikih nočnih zabavišč. Omeniti moram še velesejem, ki pa nam ni pokazal onega, kar smo pričakovali, ter zoološki vrt, ki je eden najlepših v Evropi.

Veličasten vtis na sportnika iz Jugoslavije napravila igrašča Hungarije — pozorišče nedeljske tekme med nami in Madžari. Na njem je prostora do 50.000 gledalcev in se z našimi seveda ne da primerjati. Naval na tekmo je bil že zgodaj zelo velik, tako da je bilo že pri predmetki do 20.000 ljudi na igrašču. Naši so nastopili to pot izjemoma v modrih dresih, potem pa je bilo vse na sporedu kot običajno. Godbe, pozdravi in življenjske... In rezultat nam je bil v ponos in veselje!

Kr. M.

Jugoslovenci niso več učenci

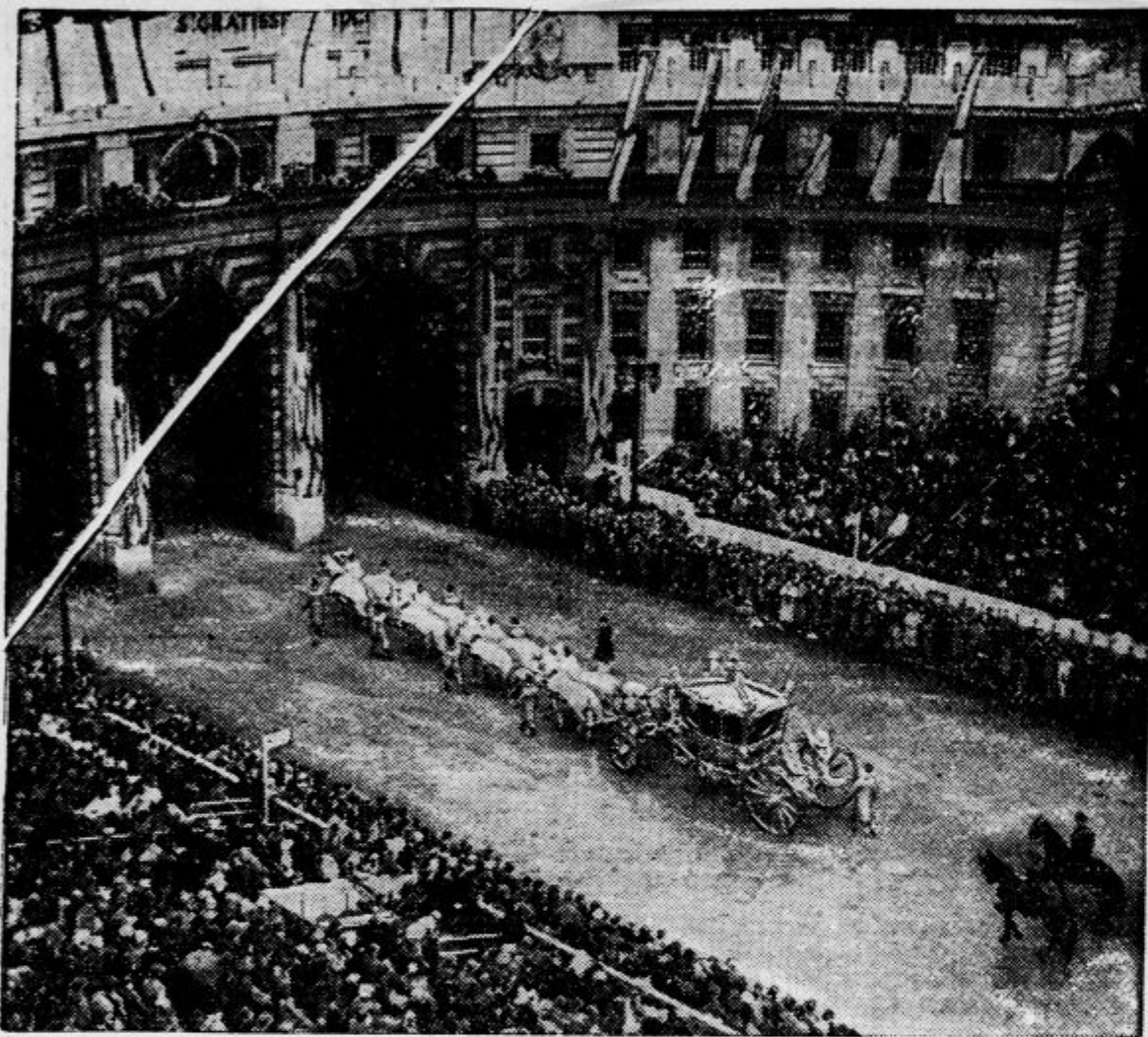
Dunajski »Sport-Tagblatt« objavlja značilno pismo svojega dopisnika iz Budimpešte o nedeljski tekmi med Madžarsko in Jugoslavijo, ki ga zaradi laskavih ugotovi-

tev na račun našega moštva objavljamo v glavnem:

»Meddržavna tekma med Madžarsko in Jugoslavijo je bila na sporedu namesto igre s Spancji, in dasi veljajo Jugoslovani v strokovnih krogih danes skoraj že kot enakovredni nasprotniki srednjeevropskega razreda, se je na igrašču Hungarije zbralo samo okoli 15.000 gledalcev. Naše konservativno občinstvo je očividno — ne tako kot strokovnjaki — močno podcenjevalo Jugoslovane in računalo z lahko zmago Madžarske nacionalne ekipe, kar je imelo za posledico, da gostovanje Jugoslovenov v Budimpešti za množice ni bilo posebno privlačno. Jugoslovanska nacionalna ekipa je dala našim nogometašem temeljito lekcijo, tako da se po uspehih, ki so jih gostje pokazali v nedeljo pri nas, nič več ne čudimo zaradi številnih porazov, ki so jih naši vodilni klubi v zadnjem času doživeli na jugoslovanskih tleh. Nedeljska generalna skušnja se je torej ponesrečila, naše moštvo ni opravilo izpita in številčni rezultat 1 : 1 se mora smatrati kot moralen uspeh gostov.

Jugoslovenci so izborni nogometaši. Moštvo goji zelo ognjevit in naglo igro, ki je tudi tehnično na visoki stopnji in, če se glede igre nekoliko oslanja na angleško metodo in se bolj posveča razdalnim metodam, znajo tudi iz defenzive uprizoriti zelo nevarne napade. Odlično se je držala obrambna trojica in krilska vrsta. Glaser spada sigurno med najboljše varnarje celine in branilcev kakor sta Hügl in Matosić trenutno takl nimamo na Mad

Opojnost kronanja v Londonu

Zlata kočija se pelje skozi pasajo Admiraltete proti Whitehallu

London je doživel včeraj svoj največji dan... Ogromni britski imperij, ki obsega četrtino vseh ljudstev in posesti tega sveta, je kronal svojega vladarja s krono svetega Edvarda.

Velike priprave

Ze tedne in tedne se je prebivalstvo angleške prestolnice pripravljalo na ta dogodek. Zapadno del Londona Westminster, kjer stoji kraljeva palača in katedrala, se je sijajno okatilo. Približno 10 km dolga pot, ki drži od Buckinghamske palače čez Tle Mall in Whitehall do Westminsterke cerkve, odkoder se je vračal sprevoz v velikem roku skozi zapadni del Cityja, najprej vzdolž Temze, potem pa ob Hyde parku, je naravnost plapolala v morju zastav, draperij, kronskih insignij in cvetja.

Ze v tork zvečer je bil London v prazničnem razpoloženju. Da se v teh dnevih vzdri red, je vlada izdala prepoved točenja alkoholičnih pijač. Samo sanitetnim postojam je bilo dovoljeno imeti konjak za pomoč osebam, ki bi jih napadla slabost. Vse noč so korakale po londonskih ulicah godbe, ki so oznanjale dogodek naslednjega dne in se preden se je zazoril dan, so se oglasili vsi zvonovi Westminsterke katedrale, ki so vabili ljudi na ulice. Mnogi so zaradi stanovanjske stiske sploh prenočevali na prosem. Počivali so v Hyde parku.

Salve iz topov

Londonske prebivalce je prebudilo iz spanja 62 strelcov, dočim so oddali topovi vsem 248 kanonov. Mnogiče radovednežev se vplah niso podale k počitku, temveč so že dvanaesti ur pred začetkom slovesnosti odkorakali na prostor, kjer so hoteli opazovati kronanski sprevoz. Vsem se je mudilo, da si čimprej izberejo ugoden prostor, čez, s katerega bodo mogli nemoteno opazovati kralja in kraljico v polnem ornatu, s krono, žezlom in državnim jabolkom, kako se peljeta v zgodovinski zlati kočiji.

Pisana vojska

Tudi vojska se je poslavila. Pet in trideset tisoč mož v novih uniformah je odkorakalo v sredo jutraj iz vojašnic. Regularna vojska je nosila plavo obleko, strelci so bili v sivih uniformah, dočim so nastopili oddelki iz dominionov in kolonij v svojih pisanih troških nošah. Korenjak iz kraljeve garde v slikovitih rdečih jopičih, plavih hlačah in črnih kušmah so izpopolnjevali to pestro simfonijo slavnostnega Londona.

Red na ulicah

Policija je vzdrževala vzoren red. Uredili so vse tako, da ni mogla nikjer nastati nevarna gneča, ki bi utegnila ustaviti sprevoz. Mnogiče so primerno porazdelili, ne da bi pri tem ljudi odganjali z ulic. Petnajst tisoč londonskih »bobjev« se je v ta namen pridružil še deset tisoč drugih policistov. Scotland Yard je postavil veliko rezervno civilnih detektivov.

Vse po predpisih...

Vse je bilo pripravljeno in skrbno preduklirano do zadnje podrobnosti: trenutek, ko stopi kralj iz svoje palače, odhod v zlati kočiji proti katedrali, slavnostni vhod v cerkev, dolgotrajna cerkevna ceremonija in slednjič izstop kronanih suverenov skozi zapadna vrata katedrale na prosto. Vsaka kretnja v tem »gledališču« je bila nestrastno opazovana in dobro naučena, da se je vse natančno ujemalo. Konje zlate kočije, ki je vozila kralja in kraljico, so več tednov navajali na hrup in trušč, da se ne bi plašili na slavnostni dan. Ko sta kralj in kraljica stopila iz cerkve na ulico, se jima je dvignilo v pozdrav 72 tisoč rok 36 tisoč solskih otrok, ki so mahali z zastavicami ob spomeniku kraljice Viktorije. Topovi v Towerški trdnjavi pa so grmeli, da se je strelsko ozračje.

Tri ure v cerkvi

Obred v cerkvi je trajal približno tri ure. Bil je skozi in skozi prepleten s srednjeveškim duhom in cerkveno simboliko. Ves čas je potrpežljivo čakala na cestah in trgih najmanj dvamilionska množica gledalcev. Ko je okrog 13. ure zagrmela naslednja salva iz topov, so vsi vedeli, da je kralj Jurij VI. že kronan kot angleški kralj...

Pohod skozi London

Veliki državni akt je bil s tem dovršen in začel se je pohod skozi mesto. Ob vzklkanju sto in stotisočev se je pomikal sprevoz knezov, dolg kakšne tri kilometre, po ulicah. Kralja in kraljico so vi-

deli najprej šolski otroci, nato je sprevoz krenil na Trafalgar Square, od tam v Piccadilly Circus in čez Regent Street, ki je najlepša londonska trgovska ulica, k Oxford Circusu do Marble Arha tik kota Hyde parka ter vzdolž njega nazaj v Buckinghamsko palačo. Za to pot, ki ni bila v celem niti 7 km dolga, je rabil sprevoz dve debeli uri časa. Seveda se je na poti večkrat ustavil.

Okrog 16. popoldne sta se kralj in kraljica vrnila domov. Toda njuna naloga s tem še ni bila končana. Kakor zahteva tradicija, sta se morala vedno in vedno iznova pokazati na balkonu množicam, ki so jima vzklikale, da tako izrazijo vdanost najvišjim predstaviteljem države.

Londonske svečanosti so prenašale vsa radio postaja sveta in jim je sledilo na milijone ljudi. Okolu 13. ure popoldne in pozneje je bilo slišati potek ceremonije tudi iz domačih zvočnikov. Prenos je posredoval radio postaja v Ljubljani.

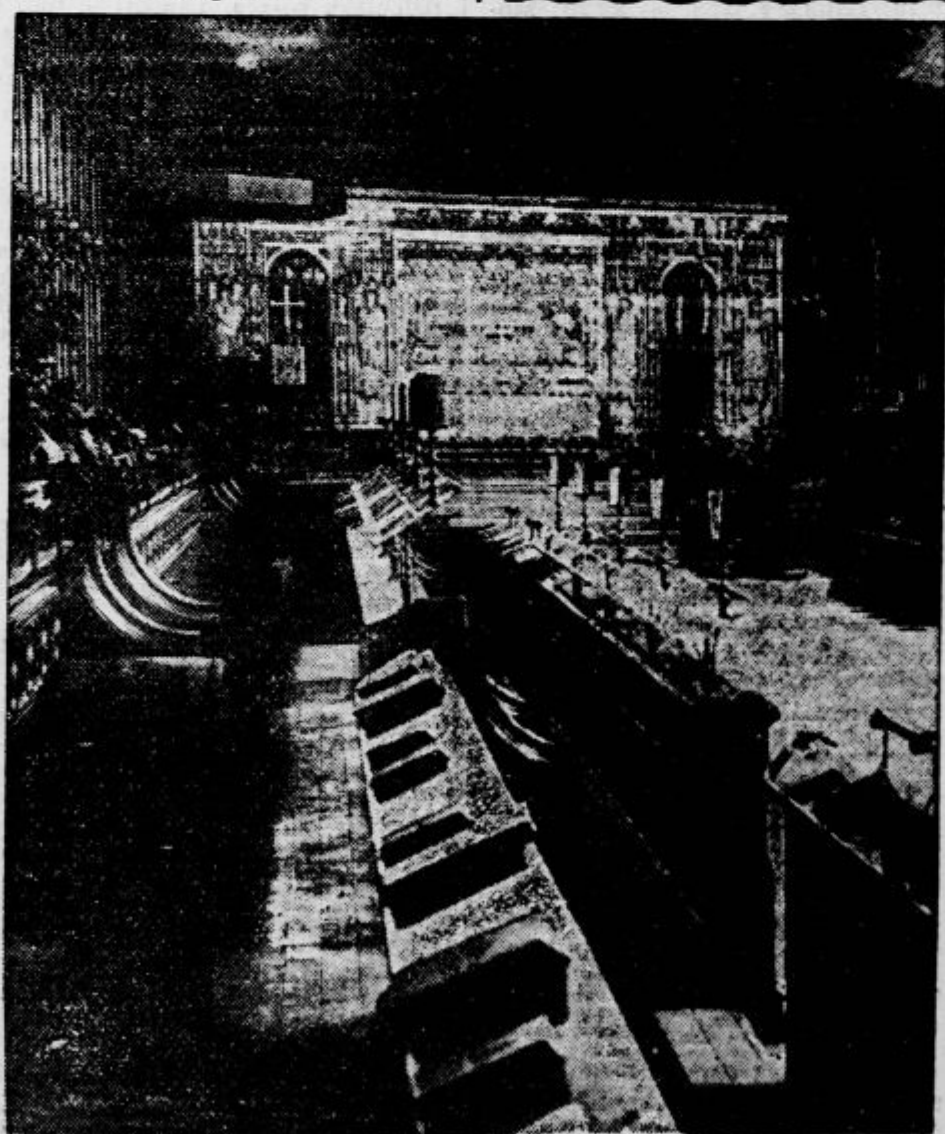
Ogromen naval tujcev

Kupčija s spominki — Kočije na ulicah — Poseben red podzemne železnice — Kolonije v Hyde parku — Živila za gledalce spreveda — Vse je odvisno od vremena Zaposlena policija

Dr. R. V. — London, v začetku maja. Najstarejši prebivalci Londona ne pomnijo takšnega navala tujcev v angleško prestolnico, kakor ga imajo v pričakovanju letošnjih kronanskih svečanosti. Domačini cenijo število gostov nad milijon, drugi pravijo, da jih je najmanj dva milijona. In vse te ljudske množice so se zile v Londonu ravno v dnevih prometne stavke! Kaj to pomeni, lahko presodi samo tisti, ki je sam bil v angleški prestolnici. Šoferji stavkajo, promet se zatika, toda London živi kljub temu dalje in se zdi, da bo premagal stavko...

Kupčija cvete v neizrekljivi bujnosti. Na vsakem vogalu te ustavi prodajalec s spominki na kronanje. Tujec, ki je prišel te dni v Londonu, ima seveda denar in ga rad troši, saj je verjetno, da ne bo imel prilike videti takšne prireditve drugje v življenju. Pravkar so izšle tudi znamenke s sliko Jurija VI. Natisnili so jih 35 milijonov izvodov. Znamke so prišle v soboto zvečer v promet, mnogi poštni uradi v Londonu pa so razpečali svoje zaloge že do nedeljskega popoldneva.

Tiste, ki niso tukaj, gotovo zanima, kakšno sliko kaže te dni mesto. Kako je mogoče to dopovedati? Treba je videti vse s telesnimi očmi! Piccadilly in Oxfordstreet, koder se bo pomikal kronanski sprevoz, obiskujejo vsak dan deset tisočglave množice. Tudi vozila. Da, človek ne bi verjel, če ne bi tega videl! Prometna stavka je izzvala na dan vse polno starih vozil.

Notranjščina Westminsterke cerkve, kjer je bil kronan Jurij VI

A NEKDOTE

Pri kronanju angleškega kralja Henrika I. so določili salisburyjskega škofa, da bi nadomestoval starega, oslabelega canterburyjskega nadškofa. To je tega zelo ježilo. Med vso ceremonijo je kazal hud obraz in ko je prišel veliki trenutek, da bi škof položil kralju krono na glavo, se ni mogel več vzdržati. Brez ozira na sveti prostor in na vladarja, je planil stari nadškof na svojega tekmeča, mu iztrgal krono in jo dal z drhtečimi rokami kralju na glavo.

Ob kronanju Edvarda III. je bil dvorni maršal, lord Easingham, popolnoma pozabljen, da se mu je treba prikloniti. Bil je prišel tisti trenutek, ko je prišel veliki trenutek, da bi škof položil kralju krono na glavo, se ni mogel več vzdržati. Brez ozira na sveti prostor in na vladarja, je planil stari nadškof na svojega tekmeča, mu iztrgal krono in jo dal z drhtečimi rokami kralju na glavo.

Tudi Jakob I. je bil žrtev komičnega dogodka. Pred slavnostjo niso poskusili, da li mu krona gre na glavo. Ko mu jo je nadškof posadil na glavo, se je izkazalo, da je dosti premajhna in le čudež bi jo mogel obdržati na glavi. Kralj je imel obe roki zaposleni z drugimi stvarmi, v eni je držal žezlo, v drugi državno jabolko. Tako se je začela krona sumljivo majati in bi bila res padla na zemljo, da je ni ulovil sir Henry Sidney, ki stal v kraljevi bližini, pri čemer je dejal: »Ni prvič. Velikanstvo, da je neki Sidney rešil angleško krono pred padcem.«

Marki Angleseyski pa je imel pri kronanju Jurija IV. manj sreče. Kot lord steward je imel pravico nositi krono do altara. Bodiš, da je bil neroden, bodiš, da je bil že prestar za težko breme, krona mu je padla iz rok. Samo prisednici nekega dvorjanika se je bilo zahvaliti, da ni treščila na tla.

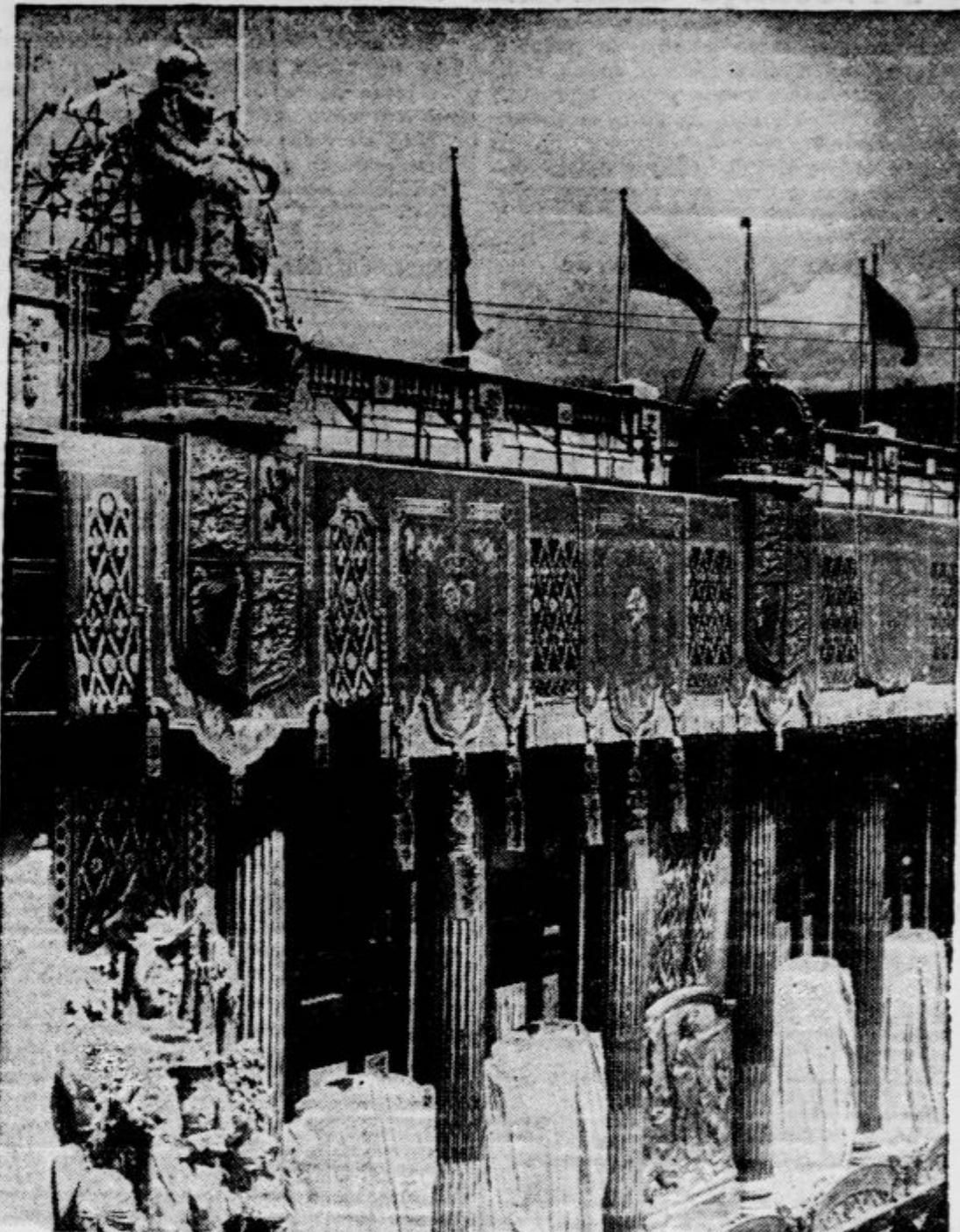
V ostalem pripovedujejo, da so bili gostje l. 1821. ob kronanju Jurija IV., ko so se zbrali na banket v Westminster Hallu, nimalo začudeni, da kralj ni prišel. Iskali so ga povsod, pa ga niso našli. Končno je prišlo nekemu paru na misel, da je pogledal v kraljevo spalnico in tam ga je res našel — v Adamovem kostumu in s krono na glavi, kako je tekal po sobi — v da bi spodbudil krvni obtok, ki se mu je zavojol dolgega sedenja ustavljal...

Kočije in karose niso nič posebnega. Konj prihaja zopet do veljave. In med to pisano gnečo korakajo pešci. Razpoloženje je takšno, kakor na Silvestrovo. Vsi so židane volje. Prodajalci ustavljajo potnike ob vsakem koraku, tujci jim trgaajo iz rok vsakršne predmete ter jim mečejo zahtevani denar. Vse se zdi kakor pisani sejem.

Radenska
pr. rodna
mineralna voda
700 dinarjev
10 dni
maj — junij

stane bivanje
v Radenskem zdravilnem kopališču

Vse vračunano: stanovanje (sobe po lastni izbiri v vsaki vili ali Terapiji), hrana (običajna ali dietna), zdravniški pregled in od njega predpisane zdravilne kopelji, velika analiza seči, vse takse, postrežba, če je potrebno tudi pregled z Rentgenom. Zahtevajte prospekte!

Londonska ulica v slavnostnih dnevih

Kokarde, čepice, cvetlice, trakovi, senčila, kronice z električno razsvetljavo in baterijo, pladnji, kupice, samovoznice — kratka, vse lahko kupiš v Londonu. Ti predmeti so čisto zelo neokusni in kičasti, zato pa so v modi in se jih nihče ne brani. Podoba angleškega kralja in kraljice se dviga kakor simbol iz vsega tega na dan...

London je kakor vržen s tira. Napravili so nov red tudi za podzemsko železnico. Uprava železnice je sestavila poseben pravilnik za vožnje v dnevih kronanskih svečanosti. Natisnili so ga v pol milijona izvodov in drugi dan ni bilo na razpolago niti enega odtisa. Mesto so razdelili zaradi preglednosti za tujce v rdeče, plave, zelene, črne, rumene in bele ploskve. Vsaka stopnica za na tribuno ima priložen kazipot, kako najhitreje prideš na mesto. In ulice! Vse so slavnostno okrašene. V Bondstreetu so n. pr. vse hiše ozaljšane v enotnem slogu. Zastave visijo kakor kulise na obeh straneh ulice. Neka velika trgovska hiša na Piccadillyju je okrasila svoje pročelje z rdečimi rožami. Drugo poslopje v Oxfordstreetu so popolnoma prenovili, ga pobelili od vrha do tal ter ga ovesili z grbi britskega imperija. Toda najpompoznejša je pač dekoracija Selfridgesa. Tam vidiš v dvajsetih monumentalnih razstavljenih likih najvažnejše etape angleške zgodovine. V sredi stoji ponosno pravljica kraljica Britannica, okrog nje so razpostavljene najznamenitejše osebnosti iz britske zgodovine do svetovne vojne. Samo ta skupina je veljala nad 25 tisoč funtov.

Okna hiš, mimo katerih se bo pomikala zlata kočija s kraljem in kraljico, so nanovo adaptirana. Na strehi trgovske hiše Simpson tik Piccadillyja so postavili več metrov visok stolp s sedeži. Če pogledaš kvisku, se zdi, da se ti bo zvrtilo v glavi. In tako dalje. Nad 8000 delavcev je pletlo vence iz zelenja in cvetja, s katerimi so okrasili ulice za sprevoz. Celo na svetilkah so namestili majhne kronice. Hyde park je spremenjen v pravcato taborišče, kjer se šotor dotika šotor. Pod njimi bivakirajo vojskovi iz kolonij in dominionov. Vse barve, vse rase, vsi jeziki, vse vere so zastopane. Azijo, Afriko, Avstralijo, Ameriko — z eno besedo, vse svet najdeš tukaj. Park je seveda zaprt. Zato pa lahko zunaj parka občuduješ te improvizirane naprave: stanovanja za častnike in moštvo, kantine, celo poseben poštni urad, okolu katerega se sučejo radostni obrazi.

Vse te množice je treba nasiti, prevržati. V soboto pred kronanjem je londonska podzemna železnica imela več potnikov kakor vse dni srebrnega vladarskega jubileja pokojnega kralja Jurija V. Pri tem je treba vedeti, da je sobota zaradi angleškega weekenda dan šibkega prometa. Naslednje dni pa je val tujcev še bolj naraščal. Ljudje se morali čakati v restavracijah na obed do treh popoldne. Točilnice so prenapolnjene, tudi v pivnicah mleka vlada strašna gneča. Tople hrenovke so tudi novost kronanskih dni, kajti v Londonu velja za netaktno in nefino, če ješ na cesti. Zdaj so ti ozir padli, tujci trgaajo klasične prodajalce iz rok! Za preskrbo gledalcev na dan kronanja so pripravili posebno velike zaloge živil: 12.000 kg čaja, nad šest ton sladkorja, četrta milijona kg peciva, ogromne zaloge čokolade, slaščic, obloženih kruhov itd. Ničesar niso pozabili — s pardonom povedano, so postavili tudi 5000 novih W. C. Industrija je vrgla na trg velike množice novih iznajdb, predvsem takšne, ki olajšajo gledanje spreveda. Edina skrb Londončanov je vreme. Od njega namreč zavisi v sredo vse. Vremenslovci so baje izjavili, da je 12. maj dan, ko so imeli v Londonu skozi zadnjih petdeset let vedno lepo vreme. Zato upajo, da bo tudi topot sijalo sonce. A tudi za primer hladnega in neprijetnega vremena so pripravili vse potrebno. V trgovinah so razprodali vse termovke, kajti gledalci hočejo imeti pri sebi toplo in hladno pijačo, da bodo lažje vztrajali na mestu.

Neki višji uradnik londonske policije je izjavil, da bo policija tisti faktor, ki bo imel v dnevih kronanja največ opravila. Njena skrb bo paziti, da se bo promet razvijal v redu, da ne nastanejo incidenti med gledalci in da ne bi prišlo do kakšne neprijetnosti na ulicah, koder se bo pomikal kronanski sprevoz. Ščititi bo morala seveda tudi tuje državne poglavarje ali njih za-

stopnike. Ker bodo zaradi bogatih gostov in eksotičnih dežel prežali tatovi na dragulje, bo treba budno nadzirati gibanje vseh sumljivih tipov, zakaj ni dvoma, da bodo dogoprtneži in žeparji prežali na žrtve.

Ulice, po katerih pojde kronanski sprevoz, bodo zastražene z dvojnimi kordonom policije. Ena vrsta bo gledala v sprevoz, druga bo z hrbotom obrnjena proti njemu, da bo lažje nadzirala gledalce. V množici radovednežev pa bodo stali na vsakih pet korakov detektivji. Vsi, ki bodo opazovali sprevoz z oken, so morali sporočiti policiji imena oseb, ki bodo poleg njih. Vsa hišna vrata bodo zastražena od agentov Scotland Yarda. Vsak inozemski oddelček bo imel za časa svojega bivanja v Londonu poseben detektivski oddelček, ki ga bo čuval. Tako upajo v Londonu, da se bodo kronanske svečanosti dostojno in mimo iztekle v popolno slavo in čast kralja in britskega imperija.

Svoji k svojim!

Za pranje perila uporabljajte vedno le res domače izdelke! To je

PERION

pralni prašek — naš slovenski izdelek.

A NEKDOTA

Med vsemi vladarji je nemara kraljica Viktorija še največ trpela zaradi nemarnosti svoje okolice. Vse je šlo ob kronanju narobe. Ko so ji dali državno jabolko v roke, je vprašala: »Kaj naj s tem naredim?« »Vase Velikanstvo naj to drži v roki,« so odgovorili. »Zares? To je pa težko,« je dejala. Nadškof ji je rubinski prstan, simbol zveze vladarjeve z ljudstvom, nataknil na napačni prst, za katerega je bil premajhen. Sloril je to s takšno silo, da je kraljica tihno zajela. Prst ji je tako otekel, da ga je morala potem držati dolgo v mrzli vodi, preden je spravila prstan z njega. To pa ni bila edina huda preiskušnja. Ceremonija kronanja je trajala tedaj še polne štiri ure, kar je bilo zanj zelo slabo. Vse ta dolga čas je morala prebiti v težkem ornatu v Westminsterki opatiji, ki ima prostora za 8000 oseb in katere ventilacija je bila takrat tako slaba, da so celo škofje včasih omedlevali. Lahko si mislimo, kako je bilo mladi vladarici pri srcu. Baš ko je bilo vse končano in bi se mogla kraljica končno odpraviti, je opazil lord John Thynne, da je bil škof Bathski pri čitanju molitve obrnjen po pomoli za dve strani naprej. »To ne de nič, nihče ni opazil,« je dejal ministrski predsednik, lord Melbourne. Toda lord Thynne je bil pedant in je zahteval, da mora kraljica spet sedeti na prestol, da bi poslušala izpušeni strani. To se je v resnici zgodilo, čeprav je bilo za trudno kraljico to zelo težko.

VSAM DAN ENA

»Vidiš, draga moja, če bi bila včeraj ob tem času zasedla ta prostor, pa bi bila v delu kronanski sprevoz.«

(»Everlyochys weekly«)

MALI OGLASI

Službo dobi

Beseda 1 Din, davok 3 Din, za sifre ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Samostojno gospodinjstvo
dobro kuharico, ki opravlja vse hišne dela, s dolgotrajnim sprejemom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stalna služba«.

Frizerko
dobro, mlajo moč, sprejme takoj v stalno službo večji salon v Ljubljani. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Frizerka«.

11800-1

Slastičarski pomočnik

marljiv, s kolegom, — dobi mesto, plača po dogovoru. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Marljiv slastičar«.

11870-1

Čevljarški prirobovalec

zmožen tudi v podobi, dobi takoj službo. — Pogostar, Kamnik.

11867-1

Tapetniški pomočnik

dobi delo. Bidi mora sposobnost za vse tapetniške dela. Nastop lahko takoj. Vavpistiš Franc, Jesenice, Gosposvaki.

11866-1

Prodajalco

s nekaj kavčev, ki bi po-
stajali tudi pri gospodinj-
stvu, sprejemam v trgovino
močnega blaga. Ponudbe s
sliko na poštni predal 16,
Trbovlje.

11847-1

Krojaškega pomočnika

za male kose, sprejemam takoj. Josip Selon, krojač, Cerkljica pri Raketu.

11851-1

Direktrico

za samostojno vodstvo svo-
je konfekcijskega oddelka,
ki je vezirana v pripravi-
vanju in šivanju ter per-
fektna in konfekcionirana
in ki bi nadzorovala de-
larke. Bica vojvodinska to-
varna prireditelj. Takojšen
nastop zavezan. Ponudbe s
sliko in prepisi spetelov o
desetletni praksi se posla-
ti na podružnico Jutra Mari-
bor pod »Perfektna«.

11779-1

Službe išče

Vanka beseda 56 par, da
vek 8 Din, za sifre ali daj-
anje naslova 5 Din; naj-
manjši znesek 12 Din.

Starejša natakariča

išče službo. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Simpatična«.

11876-2

Pisarniško moč

zmožna slovenske in nem-
ške korespondence, stenog-
rafije, strojeplaja, samo-
stojnega vodstva, dvostav-
niškovodstva in kartoteke,
vpeljana v vse leso manj-
polnejšo, večjo vodstva mo-
nepolnih predmetov in ko-
misijskih zalog, išče zape-
slove pri večjem podjetju.
Ponudbe na ogl. odd. Jutra
pod »Zenska moč«.

11869-3

Mladenč

55 let star, dober delavec,
išče zaposlitve. Kavčija
1.800 Din. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Nekadašnje«.

11879-3

Prodajalka

šifetna, zdrava in močna,
izkušena v trgovini z meš.
blagom, poštna, zanesljiva
in dobra računarica, zeli
zaposlitve. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra.

11845-2

Kuharica

samostojna, išče službo za
večji ali stalen. Gre tudi v
večji hotel. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra.

11856-3

Vajenci(ke)

Fant
star 15 let, se zeli izučiti v
trgovini ali na mehaniki.
Naslov v vseh poslovalni-
cah Jutra.

11869-44

G. Th. Rotman:

Profesor Bizgec gre na potovanje okoli sveta

»Ali je mogoče, da govorim s slav-
nim profesorjem Bizgecem?! Kolikšna
čast!« je zajecjal častnik, ki je od sa-
mejša spoštovanja komaj govoril. Takoj
je ukazal orožnikom, naj razvežejo uče-
njaka in njegova vnuka, ter jih pred-
stavil oddelku. Vsi so trikrat zaklicali
profesorju Bizgecu »Živio!«, profesor,
Pikec in Mikec so se pa v zahvalo glo-
boko priklonili.

103

Pouk

Beseda 1 Din, davok 3 Din, za sifre ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Francoski in nemški pouk

tudi pomožni srednjšolski (rednejšolski) nudi Aneta Potocnik, strok. dipl. s. mnogoletno učno prakso. Pripravlja za izpite (mature) Gre tudi na dom. Trnaska cesta 1/1.

11848-4

Prodaj

Beseda 1 Din, davok 3 Din, za sifre ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Ure za birmo

nudi najcenejša PAKIZ IVAN, Ljubljana, Prod. ško-
tijo 16.

11800-6

Vsled preselitve

prodajam: kopalnice, umi-
valnice, postelje, kompletne,
lestenice, pol. ceno. Šmole,
Stari trg 34.

11868-6

Filmska zvočna aparatura

posreduje napredaj. Poizve so:
Dr. Matek, Ljubljana, Tav-
arjeva ulica 3.

11866-6

Damsko kolo

posreduje prodaj. Florjanska
15, L. nad.

11869-6

Stroji

Stroj za šivanje
gumbov na perilo
v brezhibnem stanju, kupi-
mo. Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Brezhiben«.

11878-09

Auto, moto

Beseda 1 Din, davok 3 Din, za sifre ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Zamenjam

radio za motorno kolo. —
Vreda št. Din 6.000. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.

11885-10

BSA motor

500 ccm, zadnji športni
model »Blue Star«, skoraj
nov, prodajam takoj. Florjan-
ski, Cankarjevo nabrežje 35,
Ljubljana.

11885-10

Avto Fiat 514

posreduje prodaj. Poizve so:
Kornhauser, Ljubljana, Tav-
arjeva ul. 3.

11895-10

Avto Fiat 514

štirisedežni, s 4 vrati, pri-
meren tudi za avtomobil,
prodajam takoj. Florjan-
ski, Cankarjevo nabrežje 35,
Ljubljana.

11894-10

Kolesa

Kolesa
malo rabljena, prvovrstnih
znamk in »Piaffe in »Sin-
gar« skoraj novi štirin-
stojni, posreduje prodaj. Po-
izve so: »PROMET« (nesproti kri-
tanke cerkve).

11875-11

Zensko kolo

malo rabljeno, prodajam. Na-
slov v vseh poslovalnicah
Jutra.

11889-11

Obri

Beseda 1 Din, davok 3 Din, za sifre ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Novost za dame!

Trajno odulcaj izvir-
šujemo na najnovjšem
in najlažjem aparatu,
kar jih je do danes na-
redila moderna tehnika!
Za vsake lase uspeh
garantirani! Prepricajte
se in presenečeni boste!
Frizerški salon RAKAR,
Prešernova ul. 9 dvor-
šče, nasproti slastičarne
»Košak«.

1188-30

Gumbi - plise

entel, atur, predtisk, mono-
grama, hitro izvrši Matek
& Mikec, Ljubljana, poleg
hotela Strucler.

85-30

Velik travnik na Viču

zelo poceni napredaj. Če
se nimate ves ne oglaš-
dam najboljšemu ponu-
dniku, nabaja se skoraj
ob Trnški cesti in ima
lepo bodočnost. Sprejme
se tudi knjižice. Vpraš-
šati: Ljubljana, Cesta 29
oktobra (Rimska) 9-11.
vrata 16.

11890-30

Tristanovanska hiša

v mestu, ugodno napredaj.
Naslov v vseh poslovalni-
cah Jutra.

11873-30

Stavbena parcela

lepa, na Pokluku, takoj na-
prodaj za gotovino. Ponu-
dite na ogl. odd. Jutra pod
sifre »Pogorelec«.

11708-30

Stanovanje

Beseda 1 Din, davok 3 Din, za sifre ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Petsočno stanovanje

II. nadstropje, v centru me-
sta, oddamo boljši stranki.
Naslov v vseh poslovalni-
cah Jutra.

11708-21

Oddam

3 trikotni in eno dvosobno
komfortno stanovanje, s ko-
palnico in v Fugnerjevi ul.
Pozivam se v Menjalnici,
11837-21

Razno

Beseda 1 Din, davok 3 Din, za sifre ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Milostljiva!

Vad krmne pisat čes po-
letje najkrajše konzervirane
obenem izvrši potrebna po-
pravlja za polovico ceno,
katere plačate šele jes-
ob prejemu trvdka. BOT.
krmnarstvo Mestni trg 5.
180-37

Trenskoti, veterini suknjiči

Novosti,
lepe vzorce
za pamparice,
sportne obleke
nudi ceneno
Presker,
Sv. Petra c. 14.

Kožuvinov

v shrambo čes poletje in
ob tej priliki se se željo
temeljito popraviti pri Jos.
Dolenc, krmnarstvo, Sv. Pe-
tra cesta 19, Ljubljana. —
Telefon 22-63.

11825-37

Želim soudeležbo

pri že obstoječi dobi-
kanseni trgovini ali pod-
jetju. Dam na razpolo-
go Din 100.000. — in bi
sodeloval. Ponudbe pod
»Trgovca« na ogl. odd.
Jutra.

11393-16

Kupim knjžice

Kmetiške posojilnice Ljub-
ljanske okoli 20 trdnica
Din 70.000, tudi v manjših
zneskih, proti gotovini. Po-
nudbe s navedbo cene na
ogl. odd. Jutra pod sifro
»Ljubljana«.

11803-16

Posojilo Din 60.000

na hišo v mestu, iscem za
5 let. Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Prva knjžica«.

11849-16

Posojilo Din 70.000

izjem na I. mesto. Obrest-
vanje 10%. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Posred-
nost tristošče«.

11854-16

Dražbe

Dražba v Litiji
Dne 16. t. m., ob 10. uri
dopoldne se bo v Litiji št.
30 na javni dražbi prodal
šivalni stroj in 1 sod vina.
Kupci vabjeni.

11045-32

Posest

Veče število parcel
kompleksov, posestev gos-
dov, trgovskih in stano-
vanjskih hiš ter vil ima
napredaj gradbeni strokov-
ni izobraženi posredovalec
Kumaver Ludvik, Cesta 29,
oktobra 6. Telefon 37-33.
Pooblaščen graditelj. Za
sodni cenitelj za nasvete
brezplačno na razpolago.

60-35

INSERIRAJ V „JUTRO“!

ZASTOPNIKE

agilne, dobro vpeljane, s odgovarjajočim jamstvom,
sprejemajo za Ljubljano, ter za dolnji in gornji del
Dravske banovine. — Ponudbe z referencami na:
Senčanski mlin na valjke HESZLER I DRUGOVI d. d.,
SENTA (Bačka).

ZAHVALA

Gospodu dr. KARLU MATKO-tu, zdravniku v Radečah
pri Zidanem mostu, se javno zahvaljujem v svojem in v imenu
otrok, ker je z vestnim in nadvse požrtvovalnim zdravljenjem
rešil mojo ženo težke in nevarne bolezni.

Radeče-Podkraj 40, dne 10. maja 1937.

FRANC KRAMAR, rudn. upokojenec.

Parketne deske, trstje za strope, asfaltno strešno lepenko, bitumenjuto za izolacijo, bitumen, lesni cement, karbolinej, strešni lak, katran

in razna izolacijska sredstva proti vlagi dobite najceneje pri

JOS. PUH, Ljubljana

Gradaška ulica 22

Telefon štev. 25-13

Stanovanja

Beseda 1 Din, davok 3 Din, za sifre ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kdo odda

res lepo dvosobno stanova-
nje v centru, izjemno nepo-
sredni bližini jezera, 3-sobno
stanovanje s kabinom, ko-
palnico in pritlikinami? Sta-
novanje je za dobro strank-
ko. Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Neposredna bli-
žina«.

11809-316

Sobo

s centralno kurjavo, oddam
za pisarno. Poizve so Bee-
thovnova ulica 2/1.

11650-23

Lepo sobo

oddam v centru, separiran
vhod, kopalnica, lep raz-
gled, s vso opremo. Naslov
v vseh posloval. Jutra.

11894-33

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom, oddam
boljši gospodini ali gospe-
da. Vošnjakova 7, pritličje,
levo, 3. vrata.

11867-33

Dopisi

Vanka beseda 3 Din;
davok 3 Din; za sifre ali dajanje
naslova 5 Din; najmanjši
znesek 40 Din.

Dober prijatelj 37

Pismo dignil neprav. Pro-
sim novo pismo, dvignem
sigurno.

11866-24

Bole

s vzhodom s stopnišča, odd-
dam v centru mesta. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.

11842-33

Pravno sobice

soladne, štata, s posebnim
vzhodom, oddam na Bečjevi
cesti 12/II, levo.

11895-33

Sobe

popolnoma separirane, na
dve osebi, oddam. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.

11800-33

Bolejšemu gospodu

namerno, oddam sobo v
centru. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra.

11671-33

Goldnerjevi gostilničarski aparati

1906-1937

BRATJE GOLDNER

SUBOTICA

ZAHTEVAJTE PROSPEKTE

Mestni pogrebni zavod

Občina Ljubljana

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo, da je dne

5. IV. 1937, tragično preminul naš ljubljani soprog, skrbni oče, sin, brat,

strik in svak, gospod

JOSIP OVEN

uradnik Stroj. tov. in liv. v Ljubljani

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, dne 13. maja 1937, ob

pol 5. uri popoldne iz mrtvaške veže Zavetišča sv. Jožefa, Vidovdanska

Radiotermahe, znane, za vse bolezn
priporočljive

ŠMARJEŠKE TOPLICE 27° R

sprejemajo v predsezoni od 1. maja do 30. junija na 10 dnevno penzijo (3 krat dnevno dobra domača hrana, stanovanje in kopeli) za Din 400.—. V glavni sezoni od 1. julija do 31. avgusta na 10 dni Din 450.— za osebo.

Uprava kopališča Novo mesto.

MORANA
SMOT PLESANOVI
POTRERNA JE VSAKOMU
PREDDICATE SE!

MORANA
ODPRVI PRILJAJ EKCEME JATI IN HRANI
LASICE TAKOJ USTAVI IZPADANJE LAS
LASJE PORASTEJO TUDI NA PLESASTOM
MESTU.
STAKLENICA PO POVZETJU
DIN 40.— POŠTINA DIN 7.—
MODERNA KOZMETIKA-SPLIT

Zahtevajte

ki garantira 100%-ni

uspeh

od znamke

Tvorniško zastopstvo

za Beograd, Srbijo I S C E dobro
vpeljana agenturna poslovalnica. —
— Ponudbe na »JEMKA«, Aleksan-
drova 62 — Beograd.

HOHNER
najpopolnejše
harmonike sveta
GENERALNO ZASTOPSTVO
F. SCHNEIDER
Zagreb, Nikolićeva ul. 10.

Naročniki „Jutra“
so zavarovani
za 10.000 Din

PRVOVRSTNI
FOTOAPARATI
na mesečno
odplačilo
Zahtevajte brezplačne
prospekte št. 20
JUGOAGENCIJA
Zagreb, Illica 43/L

ZA BINKOŠTI K NOVI OBLEKI, NOVE ČEVLJE

45302 4804

Da omogočimo vsakomur, da se dobro in poceni obuže, smo izdelali te platnene čevlje z elastičnim gumijastim podplatom. Stanejo po velikosti od 15 — 29 dinarjev.

1405-00

Lahke copate za dom iz finega mehkega usnja. Najpripravnije na potovanju. Iste za moške 49.— dinarjev.

45422-1108

Za deklice lepi čevljički iz močnega belega platna z elastičnim podplatom in z zaponko.

2405-23425

Ugodni platneni polčevlji na zapono z gumijastim podplatom in z nizko peto. Izdelani v drap, sivi in beli barvi.

68895-8195

Čevljički za lepe dneve iz močnega lanenega platna, drap barve z belimi pasulami. Stanejo 49.— dinarjev.

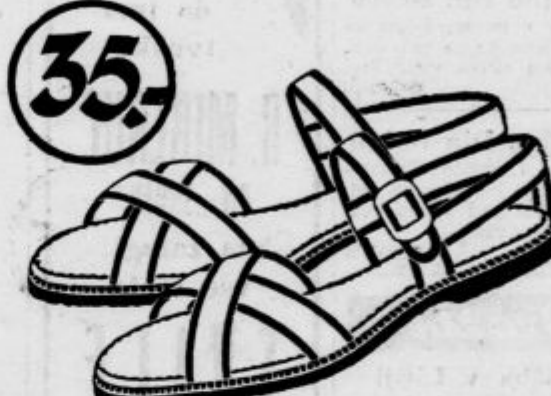
43337-2206

Udobni čevlji za vroče dni iz močnega sivega platna z gumijasto peto in podplatom. Izborni so za šport, izlete in za delo na prostem. Stanejo le 39.— dinarjev.

4975-46547

Močni in lahki troter čevlji iz boksa z usnjenim podplatom, nizko peto in zaponko. Stanejo samo 69.— dinarjev.

45847-4400

Za poletje ugodne, trajne in cenene moške sandale iz močnega platna z gumijastim podplatom. Stanejo samo 35.— dinarjev.

1437-2727

Elegantni letni moški čevlji iz sivega platna, kombiniranega z lakom. Pristojajo k vsaki obleki in so za poletje ugodni. Stanejo samo 69.— dinarjev.

1937-64342

Močni moški polčevlji iz krepkega črnega ali rjavega boksa z gumijastim podplatom. Brez okraska 79.— dinarjev.

2927-44872

K vsaki poletni obleki perforirani čevlji iz rjavega boksa z usnjenim podplatom. Isti iz semiša v beli barvi 99.— dinarjev.

Billa

A. POLTZER:

Kaminski napušč

Prigode Patricije Holmove

št. 13

»Vaši razlogi me nikakor miso prepričali... Slej ko prej verjamem v to, da rokopis obstoji!« Nato se je obrnil k siru Williamu in dodal: »Ti Adamovi kaminski napušč so mogočne marmornate klade; ne vem, zakaj ne bi bil v njih rokopis varen ognja in vročine...«

Ceprav je sir William priznaval to možnost, se je v nečem drugem njegovo mnenje močno razlikovalo od Duffyjevega. Višji nadzornik je namreč trdil, da sta tat kaminskih napuščev in nezmani nočni gost, ki ga je bila Patricija presenetila v lordovi hiši, dve različni osebi!

To zatrdilo je sira Williama tem bolj iznenadilo, ker je bil po njegovem mnenju Whinstone jasno dokazal, da je narobe.

★

V bazarju »Pri zakladnici Indije,« kakor se je skromno imenovala prodajalna njenega strica, je vladala Violet skoraj neomejeno. Rekli smo: skora — kajti v navzočnosti gospoda Penelopa Maegerja je bila videti oblast nečakinja Violeta precej manjša. Na srečo je bilo dobiti Penelopa Maegerja

največ le zunaj njegove trgovine. Vzrok temu je bila neka strast Mr. Maegerja, ki bomo o nji še obširnejš poročali. Drugače je bil pa stric tak, kakršno je bilo njegovo ime: suh, mršav v pravem pomenu besede. Kadar je šel — in to so bile redke prilike — z nečakinja po ulici, je zbujala neenaka dvojica upravičeno pozornost. Ne glede na svojo že omenjeno strast in nagnjenje k samoodržanju je bil Penelop Maeger vzoren stric.

V »Zakladnici Indije,« si opazal mimo strica in nečakinje tudi dva uslužbenca. Miss Helen, blede prodajalka, je bila bitje brez volje in krvi in odločni Violeti kar najpopolneje vdana. Bill, rdečelasi tekač, je bil pa z gospodarjevo nečakinja v večnem vojnem stanju.

Možje pri delu.

Nagód rdečelasega tekača je bilo na tisoče, a zmerom je ravnal tako previdno, da mu ni bilo mogoče nič dokazati, in ker je opravljal svoje delo v popolno zadovoljstvo, mu še vedno niso bile zlo-mile vratu. Sicer je pa Violet skrbela za to, da se je Billova bojaželjnost večkrat ohladila. Nepristranski opazovalec bi bil proglašil dosedanj potek boja za neodločen.

Penelop Maeger je bil tistega mrkega zimskega jutra po kratkem obisku obrnil svoji »Indijski zakladnici« hrbet in prepustil žezlo nečakinja.

Violet, ki je bila včeraj utrpela od svojega nasprotnika majhen poraz, se je hotela maščevati. Rdečelasi malopridnež ji je bil namreč namesto

riževega pudra prinesel — — — boljši prašek za pse in se nato svetohlinsko zaklel, da se je moral trgovce zmotiti.

Na žalost Violeti to dopoldne ni bila usojena osveta. Previdno, po prestih, se je splazila v malo skladišče, ki je bila za prodajalno. Upala je, da zaloti rdečelasega pri prepovedanem branju kakega »špeha«, ki jih je imel Bill zmerom po nekaj tučatov na zalogi. Violetino veliko, skrivno upanje je bilo, da prej ali slej odkrije to nenajdljivo skladišče in zadá sovražniku hudi poraz, ki je že toliko časa goreče sanjarila o njem! Ko je zagledala tekača, kako je sklonjen in dozdevno popolnoma odsoten v kotu skladišča po orientalsko ždel nad nekakšnim zvezkom, so se ji oči zmagovalno zabliškale.

Kakor grabežljiva mačka je planila na nepripravljenega. Bill je preplašen poskočil. Violet, ki je že naprej vedela, kaj hoče, se je z nezgreljivim prijemom polastila knjižice. Odprla je prvo stran. In Bill, ki je s potuhnjanim ocesom pazil na njeno početje, je kar videl, kako se je gospodarjevi nečakinja nos pobesil. Brez besede je Violet vrnila mlademu človeku »Novo poštno tarifo« in dokaj naglo zapustila tesni prostor. Nemo se reže je rdečelasec pogledal za njo, nato pa zamenjal »Novo poštno tarifo« z drugim zvezkom. Minuto pozneje je v mislih ob strani svojega velikega solmenjaka »Buffala Billa, kralja cowbojev« jahal po širni preriji.

Najbrže bi se bila morala, kakor že tolikokrat, krotka miss Helen pokoriti za brezuspešni napad

na rdečelasega sovraga, da ni Violet, ko je stopila v prodajalno, zagledala kupca. Prodajalka se je že ukvarjala z njim.

»Sir, teh kamnov ni moč razločiti od pravih,« je Violet stišala njene besede.

Ker je tuji gospod napravil na Violeto izvrsten vtis, je z milostnim smehljajem stopila bliže. Gospod ji je vrnil smehljaj za smehljaj. Violet se je zdaj polastila vodstva postrežbe. Po zaslugi njene zgovornosti si je tujec omislil garnituro pravih platinastih gumbov z najboljšimi nepravimi briljanti, dva prestaza iz umetnega zlata s pristnimi imitiranima safirjema, in še pol tucata drugih bleščečih in iskričastih se drobnjarij.

Ker je kazal odlični tujec še veselje do kupovanja, se je Violet tujdomilo ponizala in začela z njim razgovor o zmerom zanimivem predmetu — vremenu. V tem, ko sta se pomenkovala, kaj se obeta prihodnje dni, je spretna Violet prodajala tujcu ne-navadno uspel posnetek »Velikega mogula«, ki je stal samo tri šilinge in šest penijev, čeprav je bil narejen iz najdragocenejšega kristalnega stekla.

Tuji gospod, ki je bil očividno kak grof, je napeljal pogovor na gledališče in glasbo ter se pokazal v obojem zelo podkovanega. Zdalj tudi Violet ni mogla pustiti grofa v napačnem mnenju, da nima pojma o teh rečeh. Ko se je miss Helen tenkočutno umaknila, se je razvil med njima kaj živahen pomenek. In tedaj je rekel grof ali lord, kar je že bil: